National Library 56253
Gen.Acquisitions Section
Ottawa,Ont.
K1A ON4

National Library Bibliothèque Nationale
MAY 15 1979
NEWSPAPER SECTION

B103/c/4/5

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

RAHVUS-VAHELINE LASTE AASTA

Nr. 28 (2567) XXVIII aastakäik — Teisipäeval, 10. aprillil 1979 — Tuesday, April 10, 1979 — Üksiknumbri hind 40 senti

Sihtasutus Eesti Päevad eeltööd ESTO-80-ks

Varajane registreerimine ühislendudele tekitab probleeme

Sihtasutus Eesti Päevade koosolekul möödunud neljapäeval Toronto Eesti Majas tekkis pikemaid läbirääkimisi ühislendude organiseerimise küsimuses Stokholmis 1980. aastal toimuvatele Ülemaailmsetele Eesti Päevadele. Leiti, et ühislendudest osavõtjate registreerimine aastapäevad enne sõitu tekitab paljudele, eriti tervise häirete all kannatavatele vanematele inimestele, samuti esinema sõitvatele noortele raskusi. Sihtasutuse esimees T. Tõsine mainis, et lennukite varajane kinnipanemine on paratamatu, kuna selle edasilükkamisel võib tekkida olukord, kus meie üldse lennukeid ei saa. Koosolek möödus 24 organisatsiooni esindaja osavõtul üksmeelses meeleolus ning Sihtasutus Eesti Päevade esimehe kohale valiti tagasi Tõnu Tõsine.

Koosoleku avas esimees Tõnu Tõsine. Juhatajaks valiti E. Tikenberg, protokollis E. Soomet. Eelmise koosoleku protokoll kinnitati ja samuti kinnitati tegevusaruanne, mille ette kandis esimees. Tegevusaruandest selgus, et ESTO-80 lähenemisel on Sihtasutuse töö olnud möödunud tegevusaastal võrdlemisi pingeline.

On peetud kontakte Stokholmis asuva peakomiteega ning korraldatud nõupidamisi siin käinud pidustuste juhtidega.

Näidati ka ESTO-76 suurfilmi ja sügisel moodustati sihtasutuse juurde ühislennu korraldamiseks lennutoimkond. Aruanne kinnitati.

Rahalise aruande kandis ette J. Ramjalg. Aruandest selgus, et möödunud aasta tulud olid 1841.25 dollarit, kulud 691.78 dollarit, ülejääk 1149.47 dollarit. Aruande puhul sooviti täpsemat aruannet möödunud Eesti Päevade albumite kohta. Revisjonikomisjoni aruande kandis ette samuti J. Ramjalg, välisrevidendi aruande välisrevident G. Mitt. Aruanded kinnitati.

Tegevuskava esitas esimees T. Tõsine. Kavas on korraldada Torontos informatsioonikoosolek Eesti Päevade ja ühislendude kohta informatsiooni andmiseks. Edasi kavatsetakse näidata ESTO-76 suurfilmi mitmes Kanada keskuses, samuti uuesti Torontos.

Sügisel on kavas korraldada rootsi keele kursus kui leidub soovijaid.

Tõnu Tõsine

Lennutoimkond jätkab koostöös P. Lawson Travel reisibürooga ettevalmistuste tegemist ühislennuks. Kontaktide pidamiseks ESTO-80 juhtkonnaga Stokholmis kavatsetakse moodustada Eesti Päevade komitee, kuhu kuulub sihtasutuse juhatus ja mitmete sektorite esindajad. Tegevuskava kinnitati. Eelarve esitas J. Ramjalg, mis oli tulude ja kulude osas tasakaalus 2200 dollarit. Eelarve kinnitati.

Valimistel valiti uueks juhatuse esimeheks T. Tõsine, kes on ühtlasi ka Eestlaste Keskнõukogu Kanadas esindajaks. Teiste põhikirjas ettenähtud organisatsioonide esindajaiks valiti: J. Ramjalg — Lauljate Liit, H. Toomsalu — rahvatantsijad, Felix Koop — võimlejad, gaidid-skaudid — E. Soomet. Väljaspool organisatsioone valiti kaks juhatuse liiget — T. Marley ja Vally Johanson. Revisjonikomisjoni valiti tagasi A. Kukk, A. Veedla ja V. Kana, välisrevidendiks G. Mitt.

Koosolekul ülestõstetud küsimuste all andis T. Tõsine informatsiooni eelmisel õhtul Eesti Majas toimunud ühislennu informatsioonikoosoleku kohta, millest võttis osa üle saja inimese.

Sellel koosolekul andis T. Tõsine inimestele üksikasjalise ülevaate ühislendude igasuguste variatsioonide kohta, mida soovijatel on võimalik kasutada.

Kui mõned koosolejad läbirääkimistel üles tõstsid küsimuse, toimetada ühislennu registreerimist hiljem, siis vastas T. Tõsine, et see pole võimalik. Lennutoimkond peab hoolitsema selle eest, et inimeste kasutuses oleksid lennukid ja kui toimkond lennukite kinnipanemisega hilineb, siis võib ta lennukitest ilma jääda.

F. Koop mainis oma sõnavõtus, et E. Idla loobumise tõttu liikumislavastuse juhataja kohalt on Kanadas naisvõimlejate organiseerimine hilinenud nelja kuu võrra ja saab alles nüüd tõsiselt alata.

Hilinemise tõttu ei ole praegu selge kui palju Kanadast naisvõimlejaid Stokholmi sõidab ja seetõttu tuleks võimlejate sõidu registreerimise aega pikendada. Tõsteti üles ka küsimus, kas naisvõimlejad saavad sõiduks mingisuguseid soodustusi, millele T. Tõsine vastas, et sihtasutusel ei ole võimalik siin vastu tulla.

Lõpuks tänas esimees endist juhatust sujuva koostöö eest ja E. Tikenberg lõpetas koosoleku.

10.000 dollariline pärandus Eesti sihtkapitalile

Eesti Sihtkapital Kanadas tegi enne peakoosolekut oma liikmetele teatavaks, et aasta alul surma läbi lahkunud Hilda Unt on oma testamendis, mis on kohtu poolt juba kinnitatud, pärandanud Eesti Sihtkapitalile erisoovidega 10.000 dollarit. See on eriti märkimisväärne, kuna Hilda Unt'i pärandi puhul on tegemist esimese summaga, mis laekub Eesti Sihtkapitalile Kanadas surma läbi lahkunud isiku testamendi kaudu.

Eesti Ühispank sai loa kogu Ontario ulatuses tegutsemiseks

Teatavasti võttis Toronto Eesti Ühispanga hiljutine peakoosolek vastu otsuse, laiendada meie ühispanga tegevust kogu Ontario provintsi territooriumile. Peakoosoleku seisukoht anti edasi Ontario valitsuse vastavatele instantsidele läbivaatamiseks ja kinnitamiseks. Möödunud nädalal saabus Eesti Ühispanga taotlusele jaatav vastus.

Eesti saared õliohus

STOKHOLM (EPL) — Suurim õlikatastroof, mis on juhtunud Läänemerel, ähvardab nüüd Eesti saarte, eriti Saare- ja Hiiumaa kui ka Gotland randasid, teatavad soomlased.

Kolme nädala eest läks üks vene õlitankkaev karile Riia lahes ja tõenäolselt sellest avariist on liikuma hakanud hiiglaslik õlivöönd, 20 km lai ja 10 km pikk, mida tuuled on järjest ajanud põhja poole. Õliga võitlemist takistab triivjää. Venelased jälgivad triiviva õli liikumist lennukitelt ja mõned õli vastu võitlemise laevad on välja saadetud soomlaste poolt.

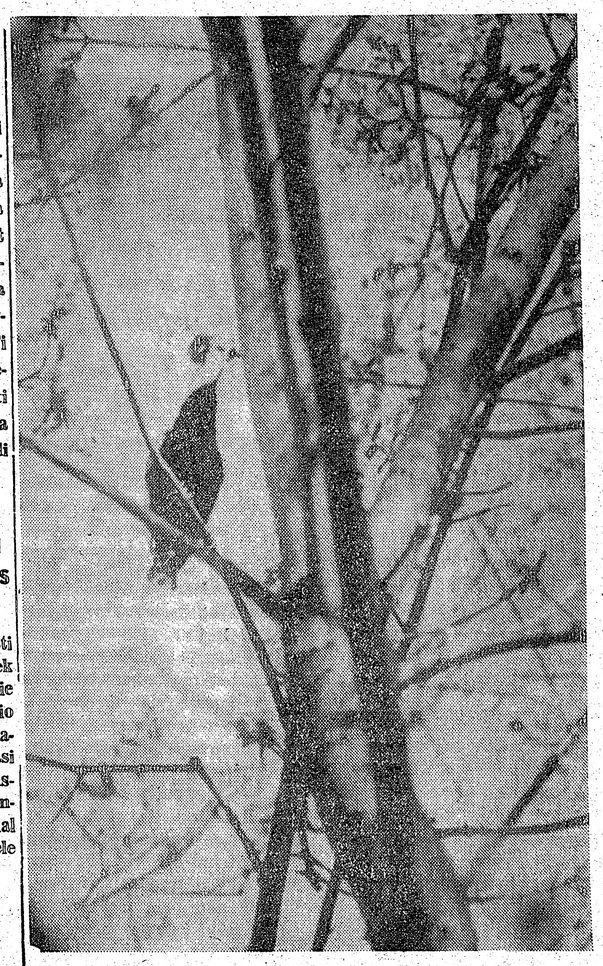

Tiina Tuvikene

Kevade väraval

Kevad unistuste oreoolis tantsivad
Puude ladvad, laulab hõbetuuli valsside ringis,
Kostab kellatilinaid vihmade hõlmast — ja kevade
Imed tärkavad elavaiks taas — pea värskelt
Sätendab rohi, ta uhiuus sametist kuub saab tikitud
Lilledeks maas; marsivad päikesekiired, sõdurid
Hiilgavais kiivreis üle aasa kui „kevad paraad".
Vastse liblika lend ... tiibade kuldsed täpid kui
Kastepiiskadest kootud ... ja salaja põõsa all,
Värvib jänes pühade mune läbi laste unistus-une.
Aga siis on veel kõigi jaoks aare, Kuningalt, kellel
On elukroon, silmipimestav elutuli, igavene ja püha.
Kevadvaimud ikka ja üha peavad elu auks pidu, täis
Lillede tärkavaid nuppe, päikse tuultega valssides
Koos, see on kevade hümn ja Looja suur arm kui
Kalliskivi me käes, et näeme läbi kevade tuulte
Kuninga palet, kellel on elukroon.

VABA EESTLASELE
ÜLESTÕUSMISPÜHADEKS 1979

Kuna Suur-Reede, 13. aprill, on Kanadas üldine püha, siis ilmub käesoleval nädalal ainult üks „Vaba Eestlase" number, mis kannab teisipäeva, 10. aprilli kuupäeva. Järgmisel nädalal jatkab „Vaba Eestlane" ilmumist normaalselt kaks korda nädalas.

„Vaba Eestlase" toimetus ja talitus

Peetri Kogudus Torontos
Peetri kirikus Suurel Reedel, 13. aprillil s.a. kell 6 õ.

VAIMULIK KONTSERT

THEODOR DUBOIS PÜHALIK KANTAAT „SEITSE RISTISÕNA"
Laulab Cantate Domino Charles Kipperi juhatusel, solistid Liina Purje — sopran, Lembit Siilats — tenor, Jaan Medri — bariton, orelil Lembit Avesson
Kontserdile järgneb armulaud — Pääsmeks kirikukorjandus

TERR „KUNGLA" ootab Teid 25.

MAI-BALLile

laup., 5. mail 1979. a. — algusega 6.30 — FURLANE KLUBIS
(Islington ja Steeles)

ÕHTUSÖÖK ☆ TANTS ☆ BAAR ☆ Tantsuks populaarne BOB CRINGANI ORKESTER ☆ 8 inimese lauad ☆ Pääsmed $20.00 isikult koos õhtusöögiga ☆ Laudade tellimine ja inf. V. Sillart 483-1955

TORONTO EESTI MEESKOORI

aasta-kontsert

pühap., 22. apr. 1979 kell 15.00
MONARCH PARK SECONDARY SCHOOL'I AUDITOORIUMIS
1 Hamson St. (Lähim allmaa-raudtee peatus Coxwell)
Eeskavalises osas T.E. MEESKOOR ja külaliskoorina TORONTO SOOME MEESKOOR
Pääsmed $5.— ja pensionäridele $4.—. Saadaval koorilikmeilt ja kassast enne kontserdi algust.

EESTI LIIT KANADAS
ühiskonna juhtide seminar

TRENT '79

11.—13. mail 1979, Trenti Ülikoolis
Peterborough, Ontario
Kogunemine reedel 11. mail, p.l.
Peateema „KEHALISE KASVATUSE TÄHTSUS"; lektorid J. Daniel, T. Pallandi, A. Tiidus, R. Altosaar, H. Moks, J. Roos, T. Romet. Teistelt aladelt: J. Lepp, H. Sutt, H. Kuutma, W. Rand, V. Andre, V. Johanson, T. Vopsepp, V. Hubel.
Informatsioon: H. Kopti, 6 Park Vista, #404, Toronto, Ont. M4B 1A2, telef. 752-7788
KÕIK EESTLASED TERETULNUD!

AINO KURE
klaveristuudio ÕPILASÕHTU
Kaastegev TIINA KIIK — akordion
pühap., 22. apr. s.a. Tartu College'is 310 Bloor St. West
kell 2 p.l. — Pääsmed $1.50

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M5S 1W4
Sissekäik: Madison Avenue — Spadina jaam

Dr. Elmar Järvesoo — Amhurst, Mass.
ISESEISVUSE VÕITLUSEST JA SAAVUTUSTEST
60 a. Asutavast Kogust j.m.
neljap., 19. aprillil kell 7.30 õ.

Rein Andre
RÄÄGIME TEATRIST
kolmap., 25. aprillil kell 7.30 õ.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Toronto.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 8, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditrlcon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $32.—, poolaastas $18.— ja veerandaastas $9.50, kiripostiga aastas $53.—, poolaastas $28.— ja veerandaastas $15.—.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $35.—, poolaastas $19.— ja veerandaastas $10.50. Kiripostiga USA-s: aastas $58.—, poolaastas $30.— ja veerandaastas $16.50.

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $69.—, poolaastas $34.50 ja veerandaastas $18.—.

Aadressi muudatus 40 c. — Üksiknumbri hind 40 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

N. Liidu teadus sipleb marksismi küitkeis

Mitshurini ja Lõssenko väärõpetused luubi all

Teaduste arenemine Nõuk. Liidus ei ole pidev. Selles esineb hüplemisi ja ekslemisi olenevalt kompartei keskkonnast, kes suunab teadlaste tegevust ja määrab teaduslike uurimisprogrammide prioriteedid. Teadlastele tehakse tihti ülesandeks lahendada ka kommunismi üleschitamisel tekkinud võimalikke ja võimatuid probleeme. Teaduslik töö peab aga sealjuures kulgema vastavalt ülesse seatud eeskirjadele ja teadlaste töösaavutused peavad olema kooskõlas marksistliku filosoofiaga, mida omakorda tõlgendab kompartei. Olemasolevast nõiaringist väljaspoole ekslemine on teadlasele ohtlik.

Dialektilise materialismi teoreetikud on vahikoerteks, kes on põhjustanud mitmete teadusharude kohta ebaratsionaalseid ja vahest narrusteni ulatuvaid seisukohta. Teaduslikke teooriaid on atakeeritud, vägivaldselt tõlgendatud ja mõnikord keelustatud kui need on leitud olevat vastuolus nõukogude ideoloogiaga. Mõned distsipliinid on aegade jooksul mõningal määral vabanenud poliitilistest kammitsatest, kuid on teadusharusid, mille areng on veel praegugi suletud kivistunud marksistliku ideoloogia poolt loodud absurdsesse raamidesse.

Eriti kaua oli takistatud, kamnatas Nõuk. Liidus bioloogiline teadus.

Darwini evolutsiooni teoria ja Mendeli pärilikkusõpetus mendelism, mida uuriti ja arendati vabas maailmas, eriti USA teadlaste poolt, olid vastuolus marksismi printsiipidega ja tunnistati selle tõttu burzhuaaslikeks, metafüüsilisteks, reaktsioonilisteks, usule kalduvateks.

Nõuk. Liidus tekkis teadlasi, kelle seisukohad näisid rahuldavat poliitilise doktriini vajadusi. Vene aiandusteadlane Mitshurin, kes oli saanud nõuk. valitsuse kiituse osaliseks viljapuude ristsugutamisel tehtud töö eest, oli pannud aluse hübridiseerimise teooriale.

Mitshurini õpetus, mis omakorda toetus Lamarcki poolt varem avaldatud mõtetele, väitis, et organismis selle eluea jooksul tekkinud muudatused on edasi kanduvad järgmisele põlvele.

Need seisukohad olid läänes tollal juba maha jäetud.

Nõuk. põllumajandusteadlane T.D. Lõssenko laiendas ja arendas Mitshurini teooriat, lisades omalt poolt ebamääraseid pärivuslikke teooriaid. Selliselt kujunes välja lõssenkoism, mis eitas geenide ja taimede hormoonide olemasolu, eitas kromosoomide erilist funktsiooni ja sugulusaretust kui esimest sammu hübriidi või värde produtseerimisel. Lõssenkoismi põhiprintsiibiks oli, nagu Mitshurinilgi, organismi ühtsus miljööga. Kõik organismi osad pidid võtma osa pärilikkusest ja nendele keskkonna poolt põhjustatud muudatused võisid edasi kanduda järgmise põlve organismile. Selle õpetuse kohaselt öeldi olevat võimalik saavutada kahe taime pookimise teel või ühe looma vere süstimise kaudu teise loomasse nn. vegetatiivseid hübriide.

Veel vältis Lõssenko, et nisu taimed võivad produtseerida rukki seemet ja et kägu ei mune, vaid et võõra linnu pesale istumise tagajärjel arenevad pesas olevatest munadest noored käod.

Lõssenko mõju nõuk. geneetika uurimisele, praktilisele põllumajandusele ja vastava ala teadlaste ettevalmistamisele ülikoolides kestis üle kolmekümne aasta, Mitshurini surmast 1930. aastal kuni 1960. a. keskpaigani, mil viimaks arusaamisele jõuti lõssenkoismi ebateadlikkuses ja tee vabaks anti läänes arendatud geneetilise teaduse viljelemisele.

See ei siindinud ilma võitluseta. Mõned nõuk. teadlased olid jäänud välismaal, eriti USA's, toimuvat geneetika arengut ja olid hakanud korraldama omapoolseid vastavaid katseid. Need olid silmaavajaks nõuk. teadlastele, kes innustatuina oma uurimise tulemustest, muutusid üha julgemaks. Tekkis võitlus teadlaste ja nõuk. võimude vahel. Läänemaailmas toimuvat teaduslikku tööd jälginud bioloogilt Zhores Medvedelilt ilmus 1962. a. käsikiri „Nõuk. geneetika väljavaated", milles ta käsitles geneetika ajalugu Nõuk. Liidus ja võttis käibel olevad teooriad ja seisukohad ning vaidlusalused küsimused kriitika alla ning võrdles neid läänes toimunud geneetika edusammudega.

Avaldatud mõtted olid vastuolus nõuk. kehtiva õpetusega ja selle tõttu ei leidunud kirjastajat, kes oleks käsikirja väljaandmisega riskeerinud.

Uurimistöö aga levis zamisdati vormis nõuk. teadlaste hulgas.

1964. a. jõudis poleemika aga haripunkti ja Medvedev koos oma käsikirjaga langesid ägedate rünnakute märklauaks. Teda süüdistati poliitilises spekulatsioonis, mis ei pidavat põhinema ühelgi faktil. Nõuti autori kohtu allaandmist nõuk. korra põhiprintsiipide ja kaasteadusmeeste kompetentsi kohta laimu levitamise pärast. Kompartei keskkomitee pleenum andis samal ajal aga tingimusteta tunnustuse Lõssenkole ja tema teooriatele. Medvedevi ja teiste dissitentlike bioloogide ja geneetikute koduülikool, Timirjazuri nimeline põllumajanduse akadeemia Moskvas, tunnistati kontrrevolutsiooniliseks pesaks ja suleti Hrushtshovi poolt. Akadeemia liikmed hajutati ja mõned kaotasid kohad.

Alles aasta hiljem tunnistati lõssenkoism sliski ekslikuks ja nüüd avanesid esmakordselt ka nõuk. geneetikutele võimalused tõsiseks teaduslikuks tööks.

Teiseks bolshevike suuremaks teaduste tasalülitamise katseks oli keelte arenemist seletada sõltuvuses majanduslike ja sotsiaalsete olukordade ning tingimuste muutumisega.

Vene keeleteadlane ja arheoloog Marr oli teinud omale tsaari ajal nime Kaukaasia arheoloogia ja keelte uurimisega. 1920. a. tuli ta aga välja keelte arenemise teooriaga, mis hakkas heitma kahtlusvarju ka tema eelnenud teaduslikule tööle. Marr'i õpetus sai ja jäi nõuk. keelealaliste uurimiste aluseks kuni 1950. aastateni. Selle teooria kohaselt olid kõik keeled sotsiaalsele klassile ja ajajärgule omane nähtus ja ei olnud üldse sõltuvad rahvuslikust kuuluvusest.

Ta väitis, et igasugused keelelised muudatused sünnivad ja toimuvad sotsiaalsete ja majanduslike aluste muutumisega. Ta ignoreeris üldiselt tunnustamist leidnud keelte geneetilise arengu õpetust ja väitis, et kõik maailma keeled on arenenud astesmelt, vastavalt ühiskondliku korra arenemisele, neljast originaalsest sõnatiivest: sal, ber, yon ja rosh. Kuna Marri õpetuses kajastus marksistlik filosoofia, siis leidsid tema teooriad nõuk. võimude poolt täielikku tunnustust ja olid ametlikuks keelte arengu õpetuse aluseks aastaid.

Tahestahtmatuks ja ilmseks järelduseks oli, et keelte areng ei olenenud muudatustest majanduslikus süsteemis. Marr'i teooria, mis oli ligi kolmekümne aasta vältel halvanud nõuk. keeleteaduse arengut, kaotas partei toetuse. Alles pärast jaburlike teooriate kõlbmatuks tunnistamist avanesid keeleteadusel Nõuk. Liidus arenemise võimalused.

Teistest teadusharudest, mis on kannatanud ja on ikka alles täielikult nõuk. võimude meelevalla all, on sotsioloogia, mida veel tosin aastaid tagasi nõuk. teatmeteostes nimetati kodanlikuks ühiskonnateaduseks.

Sotsioloogia, oma läheduse tõttu ametlikule ideoloogiale ja filosoofiale, on ikka veel rabamaaks, kuhu tõsiste teaduslike eesmärkidega uurija ei söanda minna seiklema.

Mitte väga kaua aega tagasi koheldi nõuk. ideoloogide poolt sotsioloogia kõrval küberneetikat kui teist kõige dekadentsemat ja ainult kapitalistlikule korrale omast teadusharu. Alles viimasel ajal on küberneetika kui sünteetiline teadus hakanud Nõuk. Liidus vähe haaval tunnustust ja rakendamist leidma.

Psühhoanalüüsi peetakse Nõuk. Liidus praegugi veel burzhuaaslikuks harrastuseks ja psühholoogilise biologismi ja filosoofilise idealismi seguks.

Isegi Einsteini relatiivsuse ja teisi teooriaid peeti omal ajal Nõuk. Liidus ketserlikeks.

Dialektiline materjalism on ainuke filosoofia, mis on peale sunnitud riigivõimu poolt, vaatamata, et selle rakendamise püüded on takistanud teaduste ja üldse eluavalduste loomulikku ja järjekindlat arengut.

Dialektiline materjalism ei võimalda otsida uusi radu intellektuaalseks arenemiseks ega lase avastada uusi suundasid teaduslikus mõttevoolus.

L. KOOBAS

SALT häirib ameeriklasi

Ühendriikide valitsuse ringkondadest antud informatsiooni põhjal on strateegiliste tuumarelvade piiramise kokkuleppe SALT'i allakirjutamine käegakatsutavas kauguses. N. Liidu ja Ühendriikide vahelised läbirääkimised on jõudnud lõpufaasi ning nüüd ei küsita enam, millal nendele lepingutele alla kirjutatakse vaid kus see tseremoonia lavastatakse. Küsimus on seda akuutsem, et N. Liidu parteijuht ja president Brezhnev on viimasel ajal kannatanud raskete tervisehäirete all ning ei kannata pikka sõitu Ameerika Ühendriikidesse. Carter omakorda ei taha minna Moskvasse, kuna venelaste kord on Washingtoni küllastada.

SALT II allakirjutamine riigipeade poolt ei tähenda veel kaugeltki seda, et kokkulepe oleks saanud seadusepärase kinnituse ja tuleks ettenähtud kujul rakendamisele. SALT läheb veel kinnitamisele Ühendriikide Senatisse ja seal võivad tekkida tõsised lahkuminekud ja häired kokkuleppele vajaliku toetuse saamiseks. Arvestades võimalikku opositsiooni intriige ning kombinatsioone, on president Carter alustanud juba Senatis kokkuleppele seljataguse organiseerimisega, pannes samal ajal suurt rõhku ka SALT'i propageerimisele laiade rahvamasside hulgas.

Ühendriikide poliitilised vaatlejad ja kommentaatorid väidavad, et presidendil on suuri raskusi saada SALT'ile Senatis vajalikku seljatagust. Lepingu kinnitamiseks peaksid sajast senaatorist 67 andma oma hääled kokkuleppele, kuid praeguste väljavaadete juures ei ole presidendil võimalik kokku kraapida rohkem hääli kui 40. Sealjuures on tekkinud huvitav nähe, et kolm pahempoolsete vaadetega senaatorit — Mark Hatfield, George McGovern ja William Proxmire, kes seni SALT'i tugevalt toetasid, on presidenti informeerinud, et nad häälletavad tõenäoliselt kokkuleppe vastu. Põhjus selleks tundub paradoksaalsena, kuna nurisejad leiavad, et president teeb liiga suuri järelandmisi SALT'i kritiseerijatele ning on nende lepitamiseks lubanud käiku rakendada uute relvade produktsiooni. Mässulised senaatorid väidavad, et sellised manöövrid ei aita kaasa relvastuse piiramisele, vaid vastupidi — lisavad uut õli relvastuse võidujooksule. Opositsioonis kokkuleppega on ka SALT'i ägedalt kritiseerivad vabariiklased eesotsas tasakaaluka ja populaarse senaatori Howard Baker'iga, kes äsja tegi teatavaks, et ta kandideerib järgmistel valimistel Ühendriikide presidenditoolile.

Kuid president vajab tungivalt seda kokkulepet. Ta vajab seda oma populaarsuse suurendamiseks ja oma riigimehe võimetele reklaami tegemiseks, kuna kriitikud ja poliitilised vastased kritiseerivad pidevalt tema võimeid ja ta populaarsuse näitaja langeb pidevalt allapoole. Tundub, et SALT'i läbisurumise kampaanias on presidendil siiski liitlane ameerika rahva näol, kes laialdaste ringküsimuste põhjal toetavad kokkulepet venelastega. Põhjus selle toetuse saamiseks on võrdlemisi lihtne, kuna valitsus toonitab lakkamatult, et SALT'i kalevi alla panemisel peavad Ühendriigid investeerima miljardeid dollareid uutele relvadele ning selle raha peavad välja panema Ühendriikide maksumaksjad.

Kuid SALT'i vastastel on samuti oma tugevad ja mõjuvad argumendid, milledega nad oponeerivad. Kui SALT I andis venelastele strateegilise relvastuse alal tunduvad eelised, siis praeguse kokkuleppe põhjal saavad kommunistid kriitikute arvates enda käsutusesse veelgi tugevamad trumbid. Vastased mainivad, et kokkuleppe allakirjutamise tulemusena saavutavad venelased ameeriklaste ees juba 1980. aastal strateegiliste relvade alal ülekaalu, samuti on kontrollabinõud ebaküllaldased, mis võimaldab venelastel teostada suuri petmisoperatsioone. Olukord on veelgi komplitseeritum seetõttu, et Ühendriigid kaotasid tähtsad ja olulised elektroonilised luurejaamad Iraanis.

SALT'i propageerimiseks on rakendatud Ühendriikides võimas välisministeerium, kes on organiseerinud tohutu kampaania, korraldades kõnekoosolekuid ja andes edasi televisioonisaateid. Appi on asunud siin ka eriline organisatsioon Americans for SALT, kes investeerib sadu tuhandeid dollareid, et propageerida kokkulepet venelastega ametiühingutes, looduskaitse organisatsioonides ja mujal. Kuid ka vastased on tugevasti organiseeritud ning opositsiooni juhib Coalition for Peace Through Strength, mille koosseisu kuulub üle saja väiksema organisatsiooni. Tugeva opositsiooni moodustab ka American Conservative Union, kes on pannud mängu 400.000 dollarit vajaliku kampaania tegemiseks.

SALT II kaitsejate peamiseks argumendiks on, et kui ameeriklased seda kokkulepet ei sõlmi, siis viib see maailma vastu tuumarelvade sõjale ja hävingule. Vastamata jäävad küsimused — miks peavad läänerigid seda sõda ükski kartma ja tegema venelastele kontsessioone lepingu alla kirjutamiseks? Ja kas see ei vii maailma vastu hävingule kui ameeriklased teevad kokkulepete saavutamiseks Moskvaga kahtlase väärtusega lepinguid, mis pikemas perspektiivis viivad ikkagi vastu kommunismi võidule demokraatliku maailma üle?

K. A.

Täissöönud pole isu ja nälginud pole toitu — ning hädas on mõlemad.

A. H. Tammsaare

Inimene ei või muidu elada, kui peab kedagi kiusama, kas või pisinatukenegi, kas või nalja pärast.

A. H. Tammsaare

Kommentaarid

Raudeesriide tagant saabunud Kanada etnilised grupid ei ole sugugi rahul Kanada ametliku Helsingi poliitikaga, mis taotleb N. Liiduga suhtlemisel ja inimõiguste kaitsmisel n.n. „valkset diplomaatiat". See rahulolematus selgus eriti äsja toimunud Kanada parlamendiliikmete grupi koosolekul, kes on võtnud endale ülesandeks Helsingi kokkulepete täitmise uurimise.

Koosoleku esinesid mitme Ida-Euroopast pärit rahvusgrupi esindajad ning nende sõnavõtud olid Kanada poliitika kritiseerimisel võrdlemisi ägedad ja karmid. Kritiseerijad väitsid, et Kanada peseb oma käed puhtaks venelaste kritiseerimisel Helsingi järelkonverentsidel. Ukraina Kanada Komitee esindaja Andrij Bandera oli oma sõnavõtus eriti otsekohene ja väitis, et kui Madriid kujuneb Belgradi kordamiskonverentsiks, siis tähendab see tõenäoliselt ajaraiskamist. Bandera kinnitas rõhutatult, et ukraina päritoluga kanadalased vaatavat väga pessimistlikult Helsingi kokkulepete rakendamise protsessile.

Veelgi teravamalt sõnastas oma seisukohti Kanada Ukraina Immigrantide Abistamise Ühingu president Adam Mykytiuk, kes märkis, et Kanada välisministeeriumi informatsioon Kanada saavutuste kohta Belgradi konverentsil kujutab endast „sõnade prügihunnikut". Mykytiuk esitas 15 juhust kus Ukrainas elavad abikaasa, poeg või tütar on oodanud kuni 51 aastat, et ühineda Kanadas elava mehe või isaga.

Tshehhoslovakkia Rahvusliku Ühingu esindaja Jiri Corn oli oma sõnavõtus leplikum. Ta ütles küll, et Belgradis saavutati „väga vähe", kuid ta tõstis siiski esile Kanada delegatsiooni ja parlamendiliikmete jõupingutusi Belgradis. Balti riikides valitsevat olukorda kirjeldasid ning esitasid oma seisukohti Läti elanike inimõiguste kaitseks Kanadas loodud komitee esindaja Peter Vasarins ning Leedu Ühingu esindaja. Esimene toonitas, et Kanada valitsus peaks pühendama rohkem tähelepanu vastuoludele, mis esinevad Helsingi paktis toodud enesemääramise õiguse klauslite ning Balti riikide okupeerimise vahel. Leedu esindaja avaldas kahetsust, et Kanada delegatsioon Belgradis ei maininud Kanada seisukohti Balti riikide suhtes, mille kohaselt Balti riikide annekteerimisele ei anta ametlikku tunnustust.

Kõik need sõnavõtud lasevad välja paista, et Kanada valitsuse „vaikne diplomaatia" ei rahulda raudeesriide tagant tulnud rahvusgruppe, kuna see ei anna loodetud tulemusi. Jääb aga omaette küsimuseks, kas Kanadas kunagi võimule tuleb valitsust, kes venelaste patud avalikkuse ette toob ja kategooriliselt Helsingi kokkulepete täitmist nõuab. Praegune valimiskampaania näitab, et ükski partei ei tunne nende küsimuste vastu vähematki huvi.

o

Kui keegi usub Moskva propagandat, et Venemaal ei ole inflatsiooni, siis laseb ta vedada ennast ninapidi. Faktid kõnelevad hoopis teist keelt ja kinnitavad, et N. Liit põeb samuti seda „kapitalistlikku haigust", mis on tabanud läänerikke.

Läänerikkide eksperdid ütlevad, et N. Liidu majanduses esinevad faktid erinevad tunduvalt nendest andmetest, mida valitsus ametlikult kuulutab. Nii mainitakse riigi statistikabüroo andmetel, et alates 1970. aastast on hinnad langenud 0,4 protsenti, kuna palgad on tõusnud keskmiselt 4 protsenti aastas. Ja veelgi atraktiivsemad näivad sellised arvud ja andmed, mis väidavad, et korterite hinnad püsivad 1928. aasta tasemel, et leiva hind on muutumatu 1954. aastast saadik ning et liha ja piima hinnad on jäänud püsima 1962. aasta tasemele.

Läänemaailma majandusekspertid lükkavad kõik need ilusad arvud ümber ja kinnitavad, et need on eksiteele viivad. Venelased maskeerivad kavalalt inflatsiooni ja selle kiiret kasvu hiiglaslike riiklike juurdemaksudega, mis vastavate kalkulatsioonide alusel on paisunud 46 miljardi dollarile

(Järg lk. 3)

Nr. 28

VALVEARST NÄDALALÕPU

14., 15. ja 16. apr. dr. R. pill. tel. 921-7777.

21. ja 22. apr. dr. A. Ma 493-7321.

Uus laev Tallinna-Helsingi vahele

Tallinna ja Helsingi vahel valiiduse kiiremaks muut on N. Liit tellinud ühelt Po vatehaselt erilaeva selle liin Laev peab olema valmis olümpiaregatti. Uus laev p bima Helsingi Tallinna v 3—3,5 tunniga. Seniste lae on see nõudnud 4 tundi. oleks liikluseks kõlbulik ka tehakse laevale eriti tug kere. Laevale mahub 1100 sellel on ette nähtud restora vik, baar, ujula ja saun. pikkus on 134,5 m, suurim m ja masinate kogujõud 17 busejõudu. Kiiruseks on 20 tunnis. Laevale antakse tun ti laulja Georg Otsa nimi.

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & C Ltd.
"INSURANCE"
1482 Bathurst St., 4 k (Bathurst—St. Clair
Telefon kontoris 653-781 653-781

INCOME TAX PREPAR
Mark Tuomola, B.A
191 Eglinton Ave. E., ruur Soome Ühispanga m
Tel. 488-1801
Töötanud 1973. a. ala

H. K Insur Age
KINDLUSTUS
23 WESTMORE Dr., Su Rexdale, Ont. M9V
Tel. 745-4622

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

aastas. Samal ajal mööd ne majandusteadlased tõsiasjast, et kui mõned vaste elutarvete hinnad suurte juurdemaksudega kuit madalal, siis teiste hinnad, mida kommunis riikides nimetatakse „lu padeks", tõusevad peadkiirusega. Nii näiteks selline „luksuskaup" n siin nüüd Venemaal $1. (USA gallon), kuna 1975. see poole odavam. Sama miku kestel tõusis läänes igapäevase tarbeainena kohvi hind ligemale kuue ja praegu maksab kohv Liidus $13.77. Veelgi fan on kiirkohvi (instant) h selle naelast küsitakse tes $41.30. Hindade tõu dus on tingitud peamisel põhjusest. Esiteks kogu tabanud inflatsioonist, t ja teiste toorainete lõ kergesti kättesaadavates dest ja kolmandaks tarb viletsa kvaliteedi tõstnu test hindade kõrgendan

Lääne majandusteadl vestavad, et inflatsioon määr Venemaal on 4 ku senti ning see on kaheko 1970-nendate aastate jo selge, et kui majanduse jad Moskvas tahavad tõ kaupade kvaliteeti ja rikklikke toetussumm peavad nad arvestama tõstmisega ja inflatsioo kujuneb majanduselu tuks kõrvalnähteks ka

Ka „punases paradiis vad okkalised puud, m masolu ei suuda varj hästiõlitatud kommunis pagandamasin.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

14., 15. ja 16. apr. dr. R. Pahapill, tel. 921-7777.

21. ja 22. apr. dr. A. Mae, tel. 493-7321.

Uus laev Tallinna—Helsingi vahele

Tallinna ja Helsingi vahelise laevaliikduse kiiremaks muutmiseks on N. Liit tellinud ühelt Poola laevatehaselt erilaeva selle liini jaoks. Laev peab olema valmis enne olümpiaregatti. Uus laev peab läbima Helsingi Tallinna vahemaa 3—3,5 tunniga. Seniste laevadega on see nõudnud 4 tundi. Et laev oleks liikluseks kõlbulik ka talvel, tehakse laevale eriti tugevdatud kere. Laevale mahub 1100 reisijat, sellel on ette nähtud restoran, kohvik, baar, ujula ja saun. Laeva pikkus on 134,5 m, suurim laius 21 m ja masinate kogujõud 17.400 hobusejõudu. Kiiruseks on 20 sõlme tunnis. Laevale antakse tuntud eesti laulja Georg Otsa nimi.

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
"INSURANCE"
1482 Bathurst St., 4 kord (Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

INCOME TAX PREPARATION
Mark Tuomola, B.A.
191 Eglinton Ave. E., ruum 206 — Soome Ühispanga maja
Tel. 488-1801
Töötanud 1973. a. alates

H. KIRIK Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 209
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

aastas. Samal ajal mööduvad vene majandusteadlased vaikides tõsiasjast, et kui mõnede igapäevaste elutarvete hinnad hoitakse suurte juurdemaksudega kunstlikult madalal, siis teiste kaupade hinnad, mida kommunistlikkudes riikides nimetatakse „luksuskaupadeks", tõusevad peadpööritava kiirusega. Nii näiteks maksab selline „luksuskaup" nagu bensiin nüüd Venemaal $1.15 gallon (USA gallon), kuna 1975. aastal oli see poole odavam. Sama ajavahemiku kestel tõusis läänemaailmas igapäevase tarbeainena tuntud kohvi hind ligemale kuue kordseks ja praegu maksab kohvi nael N. Liidus $13.77. Veelgi fantastilisem on kiirkohvi (instant) hind, kuna selle naelast küsitakse kauplustes $41.30. Hindade tõus N. Liidus on tingitud peamiselt kolmest põhjusest. Esiteks kogu maailma tabanud inflatsioonist, teiseks õli ja teiste toorainete lõppemisest kergesti kättesaadavatest kohtadest ja kolmandaks tarbekaupade viletsa kvaliteedi tõstmise katsetest hindade kõrgendamisega.

Lääne majandusteadlased arvestavad, et inflatsiooni tõeline määr Venemaal on 4 kuni 5 protsenti ning see on kahekordistunud 1970-nendate aastate jooksul. On selge, et kui majandusõlu suunajad Moskvas tahavad tõsta tarbekaupade kvaliteeti ja kärpida riiklikke toetussummasid, siis peavad nad arvestama hindade tõstmisega ja inflatsiooniga, mis kujuneb majanduselu paratamatuks kõrvalnähteks ka N. Liidus.

Ka „punases paradiisis" kasvavad okkalised puud, millede olemasolu ei suuda varjata isegi hästiõlitatud kommunistlik propagandamasin.

AMI

KES TEAB

midagi Frieda Padar'i poja JUHAN PADAR'i saatusest, sünd. 1926 Tartus, mobiliseeritud 1944 (arvatavasti lennuväe abiteenistusse), olnud sõja lõpul VIST Hollandis või Taanis? — Palume teatada „Vaba Eestlase" talitusse.

Igasugused ALUM. TÖÖD: UKSED, AKNAD j.m. SISEMISED PUUTÖÖD
HUGO TAMME
Tel. 422-0783 — Lic. B 876

TOETAGE MEIE VABADUSVÕITLUST
oma panusega EKN-ule Kanadas!
958 Broadview Ave., Toronto, Ont.
M4K 2R6

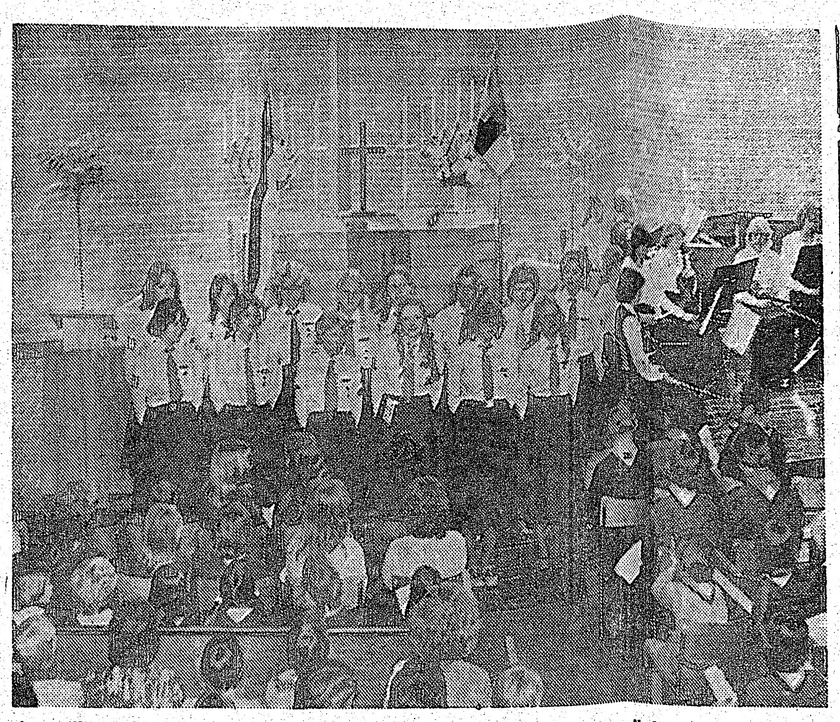

1. aprillil Peetri kirikus peetud noorte-jumalateenistusel oli üheks muusikalise osa täitjaks Vanemgaidide Koor G. Mitti juhatusel. Pildil koor laulmas altari eest, kuhu oli asetatud Eesti ja skautide lipud. Foto: Vaba Eestlane

Noored jõud ühiskonna juhtide seminaril

Jutuajamine Trent '79 komitee esimehe Vello Hubeliga

Maikuu 11.—13. toimub Trenti Ülikoolis Peterboroug'his järjekordne Eesti Liit Kanadas ühiskonnajuhtide seminar. Seminari korraldab selleks värvatud komitee, kuhu kuuluvad: ELK esimees Antoni Truuvert, Vello Hubel, Helge Kurm, Jaan Lepp, Toomas Metsala ja dr. Vello Sermat. Pöördume seminari komitee esimehe Vello Hubeli poole, kes annab meile kõigepealt lühikese ülevaate eelmistest Trentidest 1977. ja 1978. aastal.

„Trent '77 ajal oli peaeesmärk suunatud organisatsiooni üldistele probleemidele ja organiseerimise oskusele. Trent '78 andis häid ja huvitavaid näpunäiteid kultuuriliste programmide ja ürituste organiseerimiseks, kusjuures tugevus oli loov-ideede rakendamine ja uudsete programmide läbiviimine."

Küsime, kas Trent muutub 3 või 4 aastalisteks tsükliteks, et hõlmata kõigi tegureid, mida ühel ühiskonna juhil vaja läheks?

„Mitte just seda. Iga aastaga tahame lisada midagi uut, mida varem pole olnud. Tugevalt peaks vaatlema organisatsioonide majandusala. Ja mõni teinegi ala, et oleks pidev edasiminek. Vaja on järjest uut ainestikku, uusi meetodeid, et ajaga kaasas käia organisatoorsel pinnal. Sotsioloogi vaatlus, näiteks, oleks üks ala, mida üks ühiskonna juhtide seminar peaks käsitlema."

Mis on tänavu uut, mida tulevikus vaja läheks?

„Kehaline kasvatus, mis on Trent '79 tugevalt rõhutatud on alati olnud meie rahvakultuurilises kasvatuses esikohal. Programmis on sellest ka arutelu laudkonnad ja rühmad, kus on osavõtjail ka võimalus end väljendada, et oleks „feedback" kohe samas õpilaste poolt.

Uus on ka meedia probleem, mida arutatakse vastavas laudkonnas, kus on esindatud ajalehed, ajakirjad, bülletäänid ja nende osatähtsus meie ühiskondlikus tegevuses ja seda globaalses ulatuses."

Kas on ka midagi põhjapandavat, mida saaks ühendada eelmiste Trentidega?

„Dr. Rand New Yorgist on olnud niiöelda Trenti selgrooks ja andnud seminarile globaalse Eesti idee, et oleks võimalik kogu meie tegevust vaadelda globaalsete silmadega."

Kas globaalne eestlus on nii oluline?

Kui tahame edasi minna, siis on teatud planeerimine ja ettekuulutus tähtis. Noortele on tulevik tähtis. Nad elavad rohkem tulevikule".

Lektorite hulgas on nimesid, kes ei ole varem palju esinenud. Mis on selle põhjuseks?

„On väga tähtis, et meie ühiskonnale tutvustatakse ka neid, keda on vähem kuuldud, eriti noorte hulgast. Kui alati tuua välja samad jõud, võib selle all kannatada meie tulevik. Uued inimesed ja uued ideed värskendavad vaimu. Tänavu on lektoriteks noored, nagu Taimi Voksepp, Andres Truuvert, Tiiu Pallandi, Reet Altosaar, Tiit Romet jt. Nende panus võib Trentile anda palju uut ja huvitavat, mis meie tegevust elustaks, eriti noorte hulgas. Seda tunnetasime ka möödunud aastal Trentis, kus noored jõud demonstreerisid hoopis midagi muud, kui olime seni harjunud nägema. See kõik elustab tegevust ja innustab ja tõmbab teisi kaasa."

Kavas on palju ingliskeelset programmi ja eesti keele osa on täiesti vaeslapse ossa jäetud. Kuidas seda põhjendad.

„Eesti keel on väga tähtis, aga see kuulub rohkem Metsaülikooli kompetentsi, kes tegeleb akadeemilisel tasemele.

Ingliskeelsetest programmidest on võimalik palju õppida ja ka teistele anda, kes neist osa võtavad. Ja pealegi on valitsus sellest huvitatud, kust meie rahad tulevad, et üldse Trenti korraldada. Trent on ainulaadne kogu Kanada ulatuses ja valitsus on sellest väga vaimustatud ja tahab, et teised rahvad meist õpiksid. Sellega pole tikski teine rahvas varem välja tulnud. Trenti taoline seminar on eestlaste algatus Kanadas ja valitsus tahab, et see idee leviks ka teiste rahvaste sekka. Tänavu korraldatakse laudkond mitme erineva rahvuse osavõtul, mis on esmakordne Trentis."

Lõpuks soovib Trent '79 komitee esimees, et meie organisatsioonid, era- ja ühisettevõtted toetaksid Trenti majanduslikult ja saadaksid sinna hulgaliselt juhiomadustega noori. „Kui me räägime Trentist, siis räägime oma rahva tulevikust, mis peaks olema tähtis igale eestlasele ja eesti organisatsioonile. Trent on avatud kõikidele, kes sellest huvi tunnevad ja kasu saada tahavad. eale vaatamata," lõpetab Vello Hubel.

v-y

K.E.V.Ü. Liidu 25. aastapäeva tähistamise eeltööd algasid

Hiljuti kutsus Hamiltoni Eesti Võitlejate Ühing Liidu ülesandel kokku koosoleku Liidu aastapäeva tähistamise toimkonna moodustamiseks. Koosolekust võtsid osa kõik liikmesühingud, mõned neist volitasid kohalikud kaasvõitlejad neid esindama.

Toimkona esimeheks valiti ksv. A. Jurs, abiesimeheks ksv. A. Kala ja sekretäriks ksv. E. Lindaja. Teised alad jaotati järgmiselt: laekur ksv. L. Ploom, majandusala ksvd. H. Lember ja A. Alaver. Õhtune meelelahutuslik kava jäeti ksv. M. Niinvee hooleks.

Üritus otsustati korraldada 25. augustil Seedriorus. Esialgse kava järele toimub kogunemine algusega kell 12.00, aktus kell 16.00 ja õhtune muusikaline kava kell 20.00.

Kokkutulek on avalik ja toimkond loodab kaasmaalaste heasse suhtumisse ja rohkesse osavõttu, et tähistada Kanada eesti vabadusvõitlejate 25-dat aastapäeva paguluses.

Liidu Esinduskogu koosolek toimub 19. mail Hamiltonis.

Teadaanne

Eesti Naisselts Montrealis korraldab neljap., 26. apr. Jaani kiriku saalis REFERAAT-ÕHTU, kus bakterioloogia doktor Salme Nõmmik kõneleb teemal: „Toiduainete ja arstimite kontrollist Kanadas". Kogunemine kohvitassi juures alates kell 6.45, ettekande algus kell 7.30.

Kõik on teretulnud!

KAASMAALASED
Laenu vajaduse korral kasutage Toronto Eesti Ühispanga madalaid laenuintressimäärasid.
HÜPOTEEKLAENUD 10,75% aastas
Intressid arvestatud veerandaasta viisi. Laenud on lahtised.
PERSONAALLAENUD 11,4% aastas
Personaallaenud on laenuvõtja surma või jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud $10 000.— ulatuses.
ÜHENDUSES ON JÕUD!

ERKÜ esimees J. Simonson kõneleb EKN üldkoosolekul

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas otsustas EKN-u kevadise korralise üldkoosoleku kokku kutsuda laupäevaks, 28. aprilliks kell 10 homm. Koosoleku päevakorras on palvus (õp. T. Nõmmik), koosoleku avamine ja rakendamine, aupeakonsul I. Heinsoo tervitus, kõne aktuaalseis küsimusis ning tegevuse ülevaade ja tegevuskavalised küsimused — välispoliitilisel, rahvuspoliitilisel, rahvuskultuurilisel, Vabadusfondi ja Eesti Keskarhiivi Kanadas aladel. Kõnelejaks aktuaalseis küsimusis on palutud Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides esimees Juhan Simonson.

Juhatuse koosoleku tehti ülevaated Ottawas toimunud Balti Õhtust ja muudest Vabariigi aastapäeva puhul olnud üritustest, mis kõik õnnestusid, kinnitati majanduslikud aruanded ja arutati EKN lähema tegevusega ühenduses olevaid küsimusi.

Suur-reede jumalateenistus „Eesti Kodus"

Suur-reedel, 13. aprillil, algusega kell 7 õhtul, toimub Torontos „Eesti Kodu" saalis jumalateenistus. Juhatab õp. Elmar Pähn, kes on „Eesti Kodus" praostkonna kuulutuspunkti hooldaja.

Uus siseminister Nõukogude Eestis

Nõukogude Eesti Ülemnõukogu presiidiumi esimees J. Käbin vabastas oma käskkirjaga senise Eesti siseministri Valter Fritsu p. Ani selle pensionile mineku tõttu ja määras uueks ministriks Marko Oskari p. Tibari. Viimase kohta pole N. Eesti teatmeteostes mingeid andmeid.

Rõõmsaid kevadpühi!
City Flowers
2091 DANFORTH AVE. (Woodbine lähedal)
TORONTO, ONT. M4C 1K1
TELEFON 699-9691
Avatud pühapäeviti, pühade ajal ja õhtuti
Avatud iga päev 9—8 p.l., 7 päeva nädalas
— Oleme spetsialistid lillekimpude valmistamise alal —

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$32.—	$35.—
Poolaastas	$18.—	$19.—
Veerandaastas	$ 9.50	$10.50

KIRIPOSTIGA

	Kanadas:	USA-s:
Aastas	$53.—	$58.—
Poolaastas	$28.—	$30.—
Veerandaastas	$15.—	$16.50

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $69.—, poolaastas $34.50, veerandaastas $18.—

Aadressi muudatus 40 centi. Üksiknumbri hind 40 senti.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „ ..... “ ..... 197..... Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

.....

.....

(Järg lk. 3)

KALLIST ISA JA VANAISA

JAAN RAUK'i

sündinud 8. oktoobril 1889 Kihelkonnal
surnud 28. märtsil 1979 Kihelkonnal

mälestavad leinates

pojad
JULIUS perekonnaga
AUGUST tütrega Sault Ste. Marie
tütred
ALVIINE abikaasaga Rootsis
NELLI perekonnaga Saaremaal

ARMAST ISA

AUGUST SERMAT'it

sündinud 5. detsembril 1889 Vaabina vallas, Võrumaal
surnud 4. aprillil 1979 Tartus

leinavad

poeg VELLO lastega
poeg ÜLO perekonnaga ja
SUGULASED Eestis

MÄLESTADES UNUSTAMATA ARMAST JA HEAD

OLGA OTSMA't

neiuna Karlsberg

sündinud 4. mail 1898 Vändras, „Murissaare" talus
surnud 11. märtsil 1979 Vändra alevis

Sügavas kurbuses

„Kulmu katvad kullerkupud
Silmi katvad sinililled
Punalilled palgeida"

LAPSED
LAPSELAPSED
ja OMAKSED

ARMAST VARALAHKUNUD

ELVI MONSSON'i

neiuna Kull

sündinud 8. septembril 1935 Tallinnas
surnud 2. aprillil 1979 Norrköpingis

mälestavad valusas leinas

REGINA perekonnaga
ANNE perekonnaga
TIIU abikaasaga

Puhka rahus armas Elvi!

OOTAMATULT LAHKUS SIIT ILMAST MEIE ARMAS VEND

HERMAN HANSLEP

Surnud 27. märtsil 1979 Göteborgis

Lohutamata leinas

ÕDE perekonnaga Torontos
ÕDE perekonnaga Eestis

Muld ei mälestusi mata

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
723 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8802

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud
MATUSEMAJA
Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.
Väärikas teenimine
ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS
Annetused ja testamendipärandused on tulumaksuvabad.
Annetaja soovid täidetakse.
958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

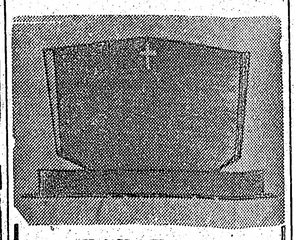

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
(Davisville & Eglintoni vahel)
487-2147, õhtuti 447-1206
Nigul Virro

TULUMAKS
HANS KIVI
TORONTO EESTI MAJA RM 102
466-4813

KIRIKUD

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
R. R. 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

SUUREL-REEDEL kell 2 p.l. ARMULAUA JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenivad ülempreestrid E. V. Vellesoo ja E. Lepik. Laulab koguduse laulukoor G. Raagi juhatusel.

Laup., 14. apr. kell 11 öösel ÜLESTÕUSMISE PÜHADE JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib preester E. Lepik. Laulab koguduse laulukoor G. Raagi juhatusel. Laululehed.

EESTI EV.-LUTERI USU PEETRI KOGUDUS TORONTOS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto
M4P 2L1. Kiriku tel 483-5847
Õp. Oskar Pulm
84 Dinnick Cres., Toronto
M4N 1L8 tel. 483-4103

ÜLESTÕUSMISPÜHA JUMALATEENISTUSED 15. aprillil: esimene teenistus kell 6 hommikul. Mängib Vaimulik Orkester Inga Korjuse juhatusel. Teine teenistus kell 11 hommikul. Laulusolist Anne Tamm.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 22. aprillil kell 11 hommikul. Jutlustab Vancouveri Peetri koguduse õpetaja Toomas Vaga.

INGLISKEELNE ÜLESTÕUSMISPÜHA JUMALATEENISTUS kell 8 hommikul. Teenib õpetaja A. Jalonen.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kella 6—8 õhtul. Tel. 483-5847, 483-4103.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Luteri kirik, (Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2. Tel. 483-2478.

SUUREL-NELJAPÄEVAL, 12. apr. kell 3 p.l. jumalateenistus armulauaga Virginia United kirikus.

SUUREL-REEDEL, 13. apr. kell 5 p.l. jumalateenistus armulauaga. Solist Õnne Laikve.

ÜLESTÕUSMISPÜHAL, 15. apr. kell 8 homm jumalateenistus.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on teisipäeviti kell 6—7.30 õpetaja kodus. Muul ajal kokkuleppel.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
863 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
10 Lamport Ave. Apt. 307
Toronto 5, Ont. M4W 1S6
Tel. 961-8391
„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3—3.30 p. l. WHLD 1270 kc.

SUUR REEDEL kell 11 homm. JUMALATEENISTUS, ristimine. Issanda surma mälestamine. K. Raid, segakoor.

Kell 6 õ. KANNATUSAJA MUUSIKA, solistid: M. Krabi, A. Kaups, T. Kirves. Keelpillide ansambel. Kõne K. Vaikla.

Pühap., 15. apr. kell 11 homm. ÜLESTÕUSMISPÜHA JUMALATEENISTUS. K. Raid, segakoor. Kell 6 õ. naiskoor esitab ÜLESTÕUSMISPÜHA KANTAADI. Tunnistusi.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaajaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich,
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.
Telefon 698-7977 või 766-7853.
kantseleis, telefon 921-9417.

SUUR-REEDE jumalateenistus armulauaga on 13. apr. kell 1.30.

ÜLESTÕUSMISPÜHAL on varane jumalateenistus kell 8 homm., laulab solistina Estra Toompuu.

EELK Kanada Praostkonna Sinodi jumalateenistus on laup., 21. apr. kell 4.30.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
Toronto, Ont. M6G 3K6
17 Frank Cresc.
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

Reedel, 13. apr. SUUR REEDE jumalateenistus kell 4 p.l. Armulaud. Surnute mälestamine. Solist Lydia Kööp. Koguduse segakoor.

Pühap., 15. apr. ÜLESTÕUSMISPÜHA jumalateenistus kell 11 homm. Leerilapsed kaastegevad.

Pühapäeval, 22. aprillil koguduse 30. AASTAPÄEVA tähistamise jumalateenistus kell 4 p.l. Koguduse nõukogu ametisse õnnistamine — piiskop Karl Raudsepp. Jutlus Thomas Vaga — Vancouveri Peetri Kog. õpetaja. Solistid Valve Tali ja Hilda Sepp. Hamiltoni Eesti Segakoor ja „Helletajad" Olaf Kopvillemi juhatusel. Orelil Roman Toi. Kohvilaud. Kohvilaua eeskava: Luuleja lauludepõimik. Hamiltoni Eesti Segakoor ja „Helletajad". Klaveril Eva Rammo. Juhatab Olaf Kopvillem.

Õpetaja kõnetunnid teisip. ja neljap. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church, 45 Davenport Rd.
Pastor dr. Allan Laur,
6 Wiarton Crt. Thornhill, Ont.
L3T 2P4. Tel. 889-0591.

SUUREL REEDEL, 13. apr. kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõnelevad pastorid Ev. Kiil ja Allan Laur. Laulukoor, meeskvartett.

Laup., 14. apr. kell 7 õ. PIIBLITUND, A. Laur.

Pühap., 15. apr. kell 3 p.l. ÜLESTÕUSMISPÜHA JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur, laulukoor.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
Tel. 461-2077
562 Jones Ave., Toronto 6, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.,
Toronto 6, Ont.
Tel. 463-6223

SUUREL REEDEL, 13. apr. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Kõneleb E. Kiil New Yorgist, Issanda surma mälestamine.

Pühap., 15. apr. kell 11 homm. ÜLESTÕUSMISPÜHA JUMALATEENISTUS. Kõneleb jutl. E. Saraoja.

Kustav Viljur surnud

Üle viiekümne aasta näitlejana, näitejuhina ja rahvusliku elu tegelasena tuntud Kustav Viljur suri pärast pikaajalist haigust Long Islandil ja maeti 24. märtsil. Leinaliste peres olid New Yorgis olevad eesti näitlejad, aga ka teiste organisatsioonide liikmed, kus lahkunu on olnud tegev.

K. Viljur sündis 20. jaanuaril 1900 Harjumaal. Liitus 18-aastasena eesti noortega, kes läksid Eesti Vabadussõtta isamaa eest võitlema. Oma eluea jooksul on ta südamega olnud näitekunsti juures ja tegutses Eesti Teatris New Yorgis. Oma teenete eest Eesti Vabariigis on talle annetatud Kaitseliidu Valgerist ja Punase Risti kõrgem teeneterist.

Vladimir Alumäe surnud

25. märtsil suri 62. eluaastal eesti viiuldaja ja professor Vladimir Alumäe. V. Alumäe on sündinud 6. aprillil 1917. a. Tallinnas. Juba konservatooriumi üliõpilasena sai temast väljapaistev viiulikunstnik. Nõukogude esimese okupatsiooni ajal määrati ta Tallinna Konservatooriumi direktoriks. Läinud kaasa mobilisatsiooniga organiseeris ta muusikaansambli, mille kõrval esines solistina rindeüksustes kui ka tagalas. Pärast sõda sai temast jälle Tallinna Konservatooriumi direktor 1944—1948, 1964—1970 sama kooli rektor. Tema töö konservatooriumi ametikohal oli kuni surmani seotud lahutamatult konservatooriumiga, muretsedes sellele tehnilisi võimalusi, parandas õppetööd ja täiendas õpetajaskonda. Oma õppetegevuse kõrval oli ta aktiivselt tegev ka interpreedina. Arvestades tema tuntust välismaadel asuvate eestlaste hulgas, oli ta rakendatud ka Välismaaga Sõpruse ja Kultuurisidemete Arendamise Eesti Ühingusse ja mitmesse muusse organisatsiooni. V. Alumäe oli kommunistliku partei liige.

Tema matus toimus 30. märtsil. Jumalagajätmine toimus „Estonia" kontsertsaalis ja sellele järgnes muldasängitamine Metsakalmistule.

FINN-AUTO
Teen kõiki mehaanilisi parandusi (mitte keretöid)
3323 Danforth Ave. Tel. 691-9553
RISTO SAARENVIRTA

ERIC HARELA, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
331 Sheppard Ave. E. Willowdale
TELEFON 224-0444
Aeg kokkuleppel

Tulumaksulehed
VALLY JOHANSON
Tel. 494-3147

Nr. 28

Praost Jaa

Pidulik jumala Londonis

LONDON — Püh maal, St. Anne ja S li vilekümnendal or tus, millest võttis o Jaak Tauli poeg V oma perekonnaga. kohale saabunud pe nud suurel arvul te mulikkudelt.

Londoni luterlikus oli korraldatud praos li juubeli puhul 30. m võtt Londoni Esti liikmetele ja kutsutu Avapalvuse ütles sea Taul, kes andis ka ülevaate oma isa elus sest, tõstes eriti esil pagulaskiriku rajamis seerimisel.

Kuna ta oli juba V kuulunud komisjon andeks oli otsida k likaani kirikuga, s ta peagi vajalikud taktid kohaliku ki temal olid suured t ti praostkonna raja maal.

Kui 1948. aastal asu Maailmaliit, siis võtt

famous Piar
Hea klave
eluaegne investe
Suur valik tun
hinnaalandus
Ka rentimi
Saadaval kõik
instrumend
REME
HOUSE OF MUS
553 Queen St. Wes
M5V 2B6 ● Tel.

TED ROLAN
advokaat-
133 Erskine Ave.,
Toronto, Ont.
Tel. 486-6
Alates 1. maist u
133 Richmond St. W

OPTICAL ST
R. SCHMID, sa
Suur valik euroopa
Zeiss, Rodenstoc
Spetsialiseerunud c
alal
1586 BLOOR ST. W.
pool Dundas'e
TELEFON 5

KAASMAA
Puhastan keemilise
ning) Teie diivanid
bad seinast seina j
oma kodus. — He
447-983

ELEKT
Sisseseaded, uuend
dused elumajades
Halling 76
Litsents nr.

JAAN A
KATUSE
Tel. 699
Teeme uusi ja pa
nii linnas kui

Praost Jaak Tauli juubel

Pidulik jumalateenistus ja koosviibimine Londonis

LONDON — Pühapäeval, 1. aprillil toimus Londonis, Inglismaal, St. Anne ja St. Agnese kirikus 74-aastase praost Jaak Tauli viiekümnendal ordinatsiooni aastapäeval pidulik jumalateenistus, millest võttis osa juubilari suur perekond, kaasaarvatud ka Jaak Tauli poeg Vana Andrese koguduse õpetaja Andres Taul oma perekonnaga. Tervituskõne jumalateenistusel pidas Rootsist kohale saabunud peapiiskop K. Veem ning juubilarile oli saabunud suurel arvul tervitusi paljudelt juhtivatelt ja nimekatelt vaimulikkudelt.

Londoni luterlikus kirikumajas oli korraldatud praost dr. J. Tauli juubeli puhul 30. märtsil vastuvõtt Londoni Eesti Koguduse liikmetele ja kutsutud külalistele. Avapalvuse ütles seal õp. Andres Taul, kes andis ka kokkuvõtliku ülevaate oma isa elust ja tegevusest, tõstes eriti esile tema tööd pagulaskiriku rajamisel ja organiseerimisel.

Kuna ta oli juba Vabariigi ajal kuulunud komisjoni, kelle ülesandeks oli otsida koostööd anglikaani kirikuga, siis saavutas ta peagi vajalikud tihedad kontaktid kohaliku kirikuga ning temal olid suured teened ka eesti praostkonna rajamisel Inglismaal.

Kui 1948. aastal asutati Luterlik Maailmaliit, siis võttis Eesti Kirik praost J. Tauli eesvõttel osa selle rajamisest ning tema õlgadele langes 20 aasta jooksul vastava nõukogu esimehena juhtida kogu luteri kiriku tööd Inglismaal.

Avapalvusele järgnes tervitus peapiiskop K. Veemilt, kes kõneles EELK nimel. Edasi tervitasid Michael Moore (Lambeth Palace), dr. John Vincent (Luterlik Nõukogu Inglismaal), Sven Evander (Rootsi Luterlik kirik) ja Ringolds Muziks (Läti Luterlik kirik). Eestlastest tervitasid Endel Kallas (Inglismaa praostkond), Salme Aarendi (Londoni Eesti Kogudus), Albert Miilma (Bradfordi Eesti Kogudus), õp. Albert Aaviksaar (Leicesteri Eesti Koguduse õpetaja), dr. Gunnar Reimann (EÜS) ja Viktor Nigol (New Yorgi Eesti kogudus). Toronto Vana Andrese ja Peetri koguduste nimel tervitas õp. A. Taul, kes ühtlasi andis edasi aupeakonsul Ilmar Heinsoo ning Jaak Tauli endiste leerilaste Kalju Jõgi. Linda Pintsoni ja Toomas Metsala tervitused.

Järgmisel päeval 1. aprillil, toimus St. Anne ja St. Agnese kirikus tänujumalateenistus, kus jutlustas juubilari poeg Vana Andrese koguduse õpetaja A. Taul, rajades oma jutluse 2 Kor. 4:6 alusele, mis ütleb: „Sellepärast meie ei loidu, vaid kuigi meie väline inimene kõduneb, uueneb sisemine inimene ometi päev-päevalt." Altarikõne oli peapiiskop K. Veemilt, algliturgia õp. A. Aaviksaarelt. Jumalateenistuse ajal ristis juubilar Jaak Taul oma tiitrepoja, kes on ta viiendaks lapselapseks.

Solistina tegutses endine torontolane Jaak Liivoja, kes esitas vioolal sooloettekandeid.

Kirikus oli erakordselt palju rahvast ning sellele järgnes kohvilaud.

Olgu märgitud, et tervitusi andsid edasi veel Gibraltari ja Fulhami piiskop John Sutherwhite, Missouri Sinodi president Inglismaal George Pearce ja Saksa kirikute president Inglismaal Siegfreidd Lukas. Kirjalikke tervitusi oli saabunud okupeeritud Eesti peapiiskopilt Eduard Hark'ilt, anglikaani peapiiskopilt, Luterliku maailmaliidu presidendilt Josiah Kibira'lt, Saksamaa Luteri kiriku presidendilt Joahim Heldilt ja paljudelt teistelt vaimulikkudelt ja kaasmaalastelt.

UUDIS!

Kogu suveks Soome!

Meie uued 7—90-päevased APEX-hinnad* annavad teile nüüd võimaluse nautida SOOME SUVE täiemõõtmeliselt 90 päeva. Aga kui teie aeg on piiratud lühemaajaliseks puhkuseks, siis on see aeg ka kohandatud 7-päevaseks miinimum seal olekuks, et teie puhkuse aja valik oleks väga paindlik ja sobiv.

- ☆ Suveaeg: 1. 6. — 14. 9.
- ☆ Talveaeg: 15. 9. — 31. 5.
- ☆ Hind hakkab kehtima: 15. maist 1979
- ☆ Miinimum reservatsiooni aeg: 30 päeva enne
- ☆ Maksu tähtpäev: 30 päeva enne ärasõitu
- ☆ Lastepiletid: 2/3 täiskasvanute piletihinnast (2—11-aastased)
- ☆ Sülelapsed: 10% täiskasvanute piletihinnast (alla 2-aastased)
- ☆ Tühistamismaks: $50.00
- ☆ Hinnad järgmistest linnadest Helsingisse, Turusse või Tamperesse.

	Talvehooajal	Suvehooajal
CALGARY	$519.00	$660.00
MONTREAL	$435.00	$566.00
NORTH BAY	$543.00	$674.00
OTTAWA	$459.00	$590.00
SASKATOON	$519.00	$660.00
SAULT STE. MARIE	$489.00	$620.00
SUDBURY	$547.00	$678.00
THUNDER BAY	$489.00	$620.00
TORONTO	$459.00	$590.00
VANCOUVER	$549.00	$695.00
WINDSOR	$541.00	$672.00
WINNIPEG	$489.00	$626.00

* Ülaolevad hinnad vajavad valitsuse ametlikku kinnitust.

Võtke ühendust oma reisibürooga või järgnevate Finnair'i büroodega

FINNAIR

8 King Street East
Toronto, Ont.
M5C 1B5
(416) 362-1511

625 President
Kennedy Ave.
Montreal, Que.
H3A 1K3
(514) 282-1173

Reserveerige meie kaudu kõikidele ülalpool mainitud lendudele! Helistage:

KOHO TRAVEL

TELEFON (416) 485-9437
või AINO KAING, 757-5080

191 Eglinton Ave. E. Toronto, Ontario M4P 1K1

KORRALDAME HOTELLIDE RESERVATSIOONE, AUTODE RENTIMIST, RINGSÕITE (SIGHT-SEEING TOURS)

Ontario Provintsivalitsuse poolt loaga varustatud. Litsentsi nr. 1141985.

Seda kõike on võimalik reserveerida ainult ühe telefonikõnega.

Korraldame viisasid ja passe.

TEHKE RESERVATSIOONID ÜLALNIMETATUD LENDUDELE EESTI REISIBÜROO KAUDU

KIWI TRAVEL

TELEFON 466-4813

TORONTO EESTI MAJA, 958 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4K 2R6

Eesti aiandus- ja maastikukujundamise ettevõte

VAJAB SUVEHOOAJAKS ÜLIÕPILASI

alates juba aprillist. Sobiv võimalus kogemuste evimiseks eriti neile, kes tunnevad huvi aiandusliku tegevuse vastu.

Sooviavaldused koos isikuliste andmetega saata kohe ärijuhi EERIK HESS'i nimele:

HAAVANIIT's SPRINGMOUNT NURSERIES and Landscaping Ltd.

R.R.5, Owen Sound, Ont. N4K 5N7

RÕÕMSAID KEVADPÜHI!

SWEDISH FURNITURE HOUSE

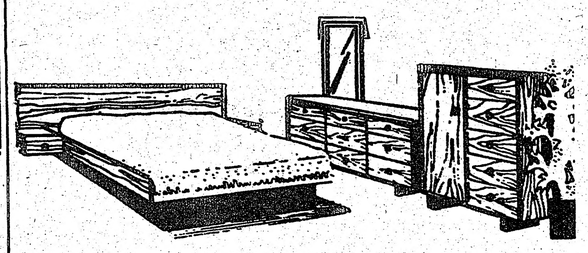

SUUR SKANDINAAVIA MÖÖBLI VÄLJAMÜÜK

Riiulid, magamistoa-, elutoamööblid, lambid jm.

Suletekid ja tekkide katted jm.

Avatud: esmasp., teisip., neljap., reedel 9—9, kolmap., laup. 9—5

Astuge sisse ja vaadake ringi!

SWEDISH FURNITURE HOUSE

495-6016

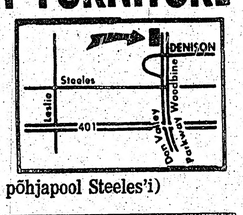

7498 Woodbine Ave. (½ miili põhjapool Steeles'i)

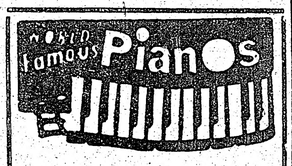

Hea klaver on eluaegne investeering!

Suur valik tunduva hinnaalandusega.

Ka rentimine.

Saadaval kõik muusika instrumendid.

Remeny

HOUSE OF MUSIC LTD.
553 Queen St. West, Toronto
M5V 2B6 ● Tel. 363-1966

TED ROLAND LAAN
advokaat-notar
133 Erskine Ave., Suite 1002
Toronto, Ont. M4P 1Y8
Tel. 486-6383

Alates 1. maist uus aadress
133 Richmond St. W., 7th Floor

OPTICAL STUDIO Ltd.
R. SCHMID, saksa optik
Suur valik euroopa prilliraame: Zeiss, Rodenstock, Metzler
Spetsialiseerunud contact lenside alal
1586 BLOOR ST. W. 1 tänav lääne pool Dundas'e subway'd
TELEFON 535-6252

KAASMAALASED!

Puhastan keemiliselt (steamcleaning) Teie diivanid ja toolid, vaibad seinast seina ja lahtised Teie oma kodus. — Hel. Erik Lokbik 447-9834

ELEKTRIK

Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.

Halling 762-9190

Litsents nr. E 1044

JAAN ALMER

KATUSETÖÖD

Tel. 699-5295

Teeme uusi ja parandame vanu nii limas kui ka suvilates

„The New Quiz Kids" seeria lõppes

Paljud eestlased on tänavu suure huviga jälginud „Global" televisiooni saadet „The New Quiz Kids", kus kahekümneviielises saates on teisest peale olnud üheks püsivamaks edukamaks osavõtjaks eestlane Mihkel Müllerbeck. 25-nda saate lõpul sai ta eriti väärtusliku kingituse, kuna vahepeal on ta saanud mitmesuguseid kinke ja lisaks iga esinemise eest $100-lise Canada Savings Bond'i.

Otseste esinemiste kõrval on antud pilte ka Mihklist oma kodus, kus ta sõbraks on kass. Saadud suure võidu aga vahetas ta veelgi suurema raali vastu, kasutades juurdemaksuks esinemistest saadud summasid.

Viimasel küsitlemisel küsiti igalt osavõtjalt, kelleks ta tahaks saada. Mihkel vastas, et paavstiks, kes korraldaks maailmas valitseva segaduse religioosseis asjus. Oma vanuse tõttu võiks ta esineda veel järgmise aasta võistlustel.

Kuna see programm on saanud vaatajaskonnas väga suure tähelepanu osaliseks, siis alustati selle kordamisega. Nagu varemalt, tuleb ka sée saade igal laupäeval ja järgneval pühapäeval korratakse eilne saade.

„Seitse ristisõna" Peetri kirikus

Peetri koguduse elu on rikas mitme muusikalise grupi tegevuse tõttu. Suurtel kirklikel pühadel on korraldatud kontserte, kus on esitatud vaimuliku muusika suurteoseid. Järjekordselt toimub selline kontsert eeloleval Suurel Reedel, mil esitatakse Theodor Dubois pühalik kantaat „Seitse ristisõna". Cantate Domino Charles Kipperi juhatusel on selle suurteose ette valmistanud, kus solistiosades on kaastegevad sopran Liina Purje, tenor Lembit Siilats ja bariton Jaan Medri. Orelil saadab Lembit Avesson. Kontserdile järgneb armulaud. Pääsmeks sellele, kell 6 õhtul algavale kontseridile on kirikukorjandus.

Ekskursioonirongile ei leitud ruumi

Tallinna Reisi- ja Ekskursioonibüroo korraldas turismirongi Kesk-Aasiasse, mis pidi oma reisi alustama 17. aprillil ja jõudma Tallinna tagasi 10. mail. Nüüd teatab reisi organiseerija, et Nõukogude Liidu Teede Ministeeriumi korraldusel peab ettenähtud reis ära jääma ja müüdud piletid ostetakse tagasi. Arvatakse et ära ütlemine on tingitud N. Liidu ja Hiina vahekordade halvenemisest, mis on tinginud sõjalise transpordi suurenemise.

„Eesti Sõna" oli televisioonisaates

Teisipäeval, 3. aprillil oli CBC televisiooniprogrammis kell 11.45 õ. saade „World At War" (Maailm sõjas), alapealkirjaga „Inside the Reich", kus vaadeldakse saksa rahvast oma võimsuse tipul, ilma et sõda olnuks neid veel puudutanud. Selles oli ka pilt Bad Töltsi sõjakoolist, kus ühe sõduri ees oli lahtiselt ajaleht, mille tiitliks oli „Eesti Sõna", saksa okupatsiooniaegne eesti ajaleht.

● Rootsi peaminister Ola Ullsten nimetas Andres Kääriku 13. märtsist alates valitsuse ettevalmistava koosoleku asjatundjaks.

„Kevadkabaree" Vancouveris

VANCOUVER (VE) — Siinsed noored tõid lavale „Kapsapea" oma segaeeskavaga peoõhtul. Rikkalik kava tõstis peoõhtu taseme kõrgemale tavalise tantsuõhtu nivoost.

Aastakümnete kestel on Oskar Luts'u „Kapsapea" olnud küll kõigi eesti koolide mängukavas algkoolidest alates. Seda on alati ette kantud edukalt, kui otsustada mängijate entusiasmi ja publiku kaasaelamise mõõdupuuga. Kunagiste „näitlejate" — ja neid on tuhandeid — mälestused elustuvad kui neist on saanud hallipäine publik jälgimas uut mängijate põlvkonda.

Vancouveris lavastas „Kapsapea" „Kalevala" Noorteater Linda Kallas'e juhtimisel 24. märtsil Ungari Klubis.

Noor juht oli tegelased elama pannud.

Ta oli osanud ka sisse tuua erilise üllatusefekti.

Publik ootas, et Pliuhkam tuleks lavale sellise „koljatiga" nagu siinsetes poodides neid müütakse. Pliuhkam tuli, võiduröövm silmis ning näpuvahel rusikasuurune „Nunu"!

Roosi ja Samuel Pliuhkam (Lilian Olljum ja Mart Laanemäe), Tõnis Sägi (Toomas Dreyer), Krõõt (Christine Lepik) ja Jüri (Jaan Lepp) olid kõik oma kohtadel. Neid mängiti noorusliku elaani ja naudinguga.

„Kalevala" asutaja Elsa Jaako andis sületäie roose näitlejaile.

Susan Muld oma lauljate ja tantsijatega esitas hoogsalt meeleolulise saunataguse laulu (Olaf Kopvillemi heliplaadi järele seatuna) nelja komna tantsu saatel.

Esmakordselt esines laval ansambel „Udupasun", Raimund Stamm lauljana ja Thomas Vesik saatjana kitarril ja vahest ka lauluga. Stamm üllatas oma pehmetämbrilise, kuid tugeva häälega. „Udupasun" esitas kolm ballaadi.

Rahvatantsijad esinesid — nagu alati — kindlalt ja viimistletult. Nad kandsid ette Mikk Peek'i juhtimisel kuus tantsu. Külakosti tõid läti rahvatantsijad kolme tantsuga Ugis Ziemelis'e juhatusel. Ka läti rühm oli tehniliselt hea. Siis „kaotati" eesti-läti piir: 20 eesti-läti segapaari kandsid ette ühe läti ja ühe eesti tantsu.

Ants Aug oli vilunud teadustaja.

Eriti rõõmustav oli, et peolisi oli rohkearvuliselt. Vancouveri Eesti Seltsi esimees Arnold Pärn tervitas noori tegelasi südamlike sõnadega ja tänas neid kaas- ja koostöö eest. Teistest juhtivatest seltskonnategelastest olid kohal Pensionäride Ühingu esimees kpt. Albert Krug abikaasaga ja luteri kog. esimees Rudolf Olljum abikaasaga.

„Kalevala" vanem Mart Laanemäe tänas kõiki, kes noortetöö vastu oma huvi näitasid peoletulekuga ja tutvustas kaugemalt tulnud külalisi eesotsas prof. dr. Inno Salasoo'ga Austraaliast.

Siina Kembi juubel

Tavaliselt märgitakse avalikus kirjasõnas nende juubeleid, kes on eesti ühiskonnale annud oma panuse nähtaval kujul — tegutsedes organisatsioonide juhatustes.

Väga harva on juttu aga neist naistest, kes nähtamatult on kaasa aidanud selleks, et ühiskondlik töö edasi läheks. Võibolla on siiü ka tagasihoidlikkusel: „Mis niiid mina, mina ei teinud midagi", ehk siis jälle arvatakse, et naised ei taha oma vanust avaldada.

Siina Kembi on üks neist, kes ütleb, et tema ei teinud midagi. Teame paremini.

Kui Vancouveri Eesti Selts ostis „Mäeotsa" talu ja selle kordaseadmiseks ja ehituste püstitamiseks peeti talgusid, kui Eesti Kirikufond ehitas kirikut, või kui peeti vana-aasta pidusid kuhu perenaisi paluti viia kaasa toidupoolist — siis sai Siina Kembi köök tööstuse ilme. Sealt on välja tulnud tuhanded pirukad, puudade viisi rukkileiba, verivorste, hapukapsaid ja seapraadi. Kõik annetatud ilma tasuta, kõik tehtud ilma tasu ootamata.

Siina Kembi, sündinud Mirk, pärineb Pärnust, kaluriperekonnast. Ta sündis 24. märtsil 1919. Temale ja tema generatsioonile langes osaks põgeneda sülalastega Rootsi ja sealt jatkata teekonda Kanadasse. Abikaas Jakobiga on nad rajanud Vancouveris uue kodu, külalislahke ja vastutulelikku. Lapsed ja lapselapsed on säilitanud eesti keele. Et Kembide abielupaar on ka majanduslikult edasi jõudnud, ei ole eriti oluline: neil jatkus pirukaid talgulistele ka siis kui omal oli kitsas käes ja Siina töötas riiete puhatsustöökojas ning jatkub ka niiid.

Ja jätkugu ka palju aastaid tublile eesti naisele!

TOIVO LAANEMÄE

Spordiuudiseid kodumaalt

N. Liidu jääpurjetamise meistrivõistlused peeti tänavu Haapsalus. Eesti sportlased saavutasid kolm kuldmedalit neljast võimalikust. DN-kassis tuli esikohale E. Vooremaa, teine M. Kuulman. Monotüüp XV-klassis oli esimene paar P. Zhuravljov — V. Jürjo, teine A. Raud — T. Kristjuhan ja kolmas A. Viisma — E. Raud. Kolmanda kuldmedali tõi Eesti koondisele 8 ruutmeetri vabaklassis startinud N. Galkin.

Juba kuuendat korda võistlesid pikamaajooksjad Tartu—Otepää maratonirajal. Kuuekümne osavõtja hulgas oli ka lätlasi. Esikohale tuli tartlane Aare Kuum ajaga 2.36.35,0.

THORNCREST FORD SALES LTD.
4965 Dundas Street West, Islingtoni juures
Toronto, Ont. M9A 1B2
AUTODE ODAVMÜÜK:
Uued: THUNDERBIRD $6.199.—
MUSTANG $4.599.—
KA PRUUGITUD AUTOD — GARANTII
Unto (John) Tolonen
Telefon tööl: 233-1211
kodus: 569-3266

B&V INSTALLERS
Installeerime ja parandame
KÜTTESEADELDISI
Läti ettevõte Hel. õhtuti
V. IVANS 763-3374
R. BULOVS 638-5478

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII
võtab tellimisi vastu alumiinium uste, akende ja välisseina katete tööde peale (aluminium siding). Neljas värvis alumiiniumist veereenid ilma jätkudeta (ühes tükis). Tasuta hindamine.
Töö kiire ja korralik.
H. OSSO, tel. 884-4558 ja 832-2238, Richmond Hill, Ont.
Met. lic. nr. B 888

ESTO-80 REISIBÜROO
ÜKSIK-, GRUPI- VÕI CHARTERLENNUD EESTI PÄEVADELE
Korraldame ringreisid Skandinaavias ja kontinendile
Tehke kõik reservatsioonid aegsasti
Helistage või külastage meid
Saadaval ESTO-80 informatsiooni ja registreerimislehed
ISIKLIKUD SÕIDUD ● LENNUD — PUHKUSE VÕI ÄRIREISID NÜÜD VÕI TULEVIKUS ● KASUTAGE MEIE ABI.
Teie teenistuses on Torontos Grete, Cathy, Jytte ja Dick või teie kodulinnas lähem P. LAWSON TRAVEL.

Grete Kristoffersen — Cathy Miller — Dick Gallegos — Jytte Nicholson
P. LAWSON TRAVEL the holidaymakers
2 Carlton St. Suite 1415 Toronto, Ont. M5B 1K2
Tel. (416) 862-8187

FINNISH DELICATESSEN
(Endine Parkway äri)
461 Queen St. W. — Tel. 363-7676
5 ust läänepool Spadina Ave.
TÄHELEPANU! Uued lahtioleku ajad: esmasp. — reedeni 9—6, laup. 8—4
Palume suuremad leiva ja muude pagaritoodete tellimised sisse anda 2 päeva varem. Aitäh!

Rõõmsaid ülestõusmispühi!
FINN TASTE BAKERY
7 Grantbrook Ave. (Finch Plaza)
(Finchi nurgal, Bathursti ja Yonge vahel)
TELEFON 225-0824
Maitsvaid torte ja saiu teie pühadelauale ostke meilt!
PÜHADE PUHUL ÄRI AVATUD: teisip., kolmap. 9—6, neljap. 9—7, laup. 9—4 (esmaspäeviti suletud). SUUR-REEDEL SULETUD.

TÕNIS ja MAI MIGAGU
MEIE MEHED KUI METSAPULLID
Romaan vanast armsast Pärnust

„Ismael, luba, et ma segan vahele!" sõnas Nikolai. „Meil ei ole üldse õigust Papisaarele. Meie vanemad pärisid selle vanaisa Kotlepi surma järel ja panid ta oksjonile, kust kõik said oma osa. Hermani isa ostis kaupluse, minu vanemad panid mu Saksamaale ülikooli ja Gertrudi kaasavara abil sai August Gross jalad alla."

„See on juba liig!" pahvatas proua Gross ja tõusis. „Tule, August!"

„Ära ole nii peru!" rahustas teda Ismael. „Istu! Võime hakata sinu pojast peale. Sina noor merekaru", pöördus ta lahkelt Leo poole, „jutusta, missugused on su tulevikuplaanid!"

Kõigi pilgud pöördusid noorele Grossile. Sellel hakkas ebamugav.

„Tüüriks kaptenini välja, kui saab."

„Seda muidugi, loomulikult! Aga veel?" õhutas sõbralik onu. „Too oma plaanid lagedale!"

„Üks mõte mõlgub küll peas. Ma olen praegu Linde laevas tüürimees. Linde tahab muretseda uut laeva juurde ja ma mõtlesin, et kui oleks raha, hakkaks osanikuks. Tal on juba mitu meest koos."

„Nii-nii. Kõlistan kohe Lindele."

Ismael ruttas kabinetti. Paari minuti pärast saabus ta mõnusalt muiates.

„Oiendasime selle asja Lindegä ära. Sinu nimi pandi kirja. Raha maksan mina."

„Aga see oli suur summa", arvas kahtlev Leo.

„Kui suur?" küsiti.

„Ta sai minult midagi nelja nulliga", vastas Ismael ebamääraselt.

„Ohoo!" käis üllatuse kahin läbi saali. Noogutati tunnustavalt. Tegemist oli rahameestega. Proua Grossi muidu nii morn nägu läks naerust laiaks.

„Tänan sind, onu! Ma . . ."

„Pole tänuväärt. Vaata, et sa ei jookse oma laevaga karile!"

Vanamees pöördus Valentini ja Agnese poole, kes istusid sohvanurgas käsikäes:

„Noh, teie turteltuvikesed! Mis on siis teie soov?"

Vaikus. Muidu nii jutukas Valentin ei teinud suudki lahti.

„Kui te ise ei kõnele, siis lubage mulle sõna.

Valentin elas mu juures terve talve ja ma õppisin teda tundma päris põhjalikult. Ma võin öelda: Valentinil on palju ärimehe soont. Ta on loodud kaupmees. On vaid tarvis, et ta iseseisvalt saaks välja arendada oma majanduslikku meelt. Sellepärast on mul Hermanile ja pruutpaarile väike ettepanek.

Praegu on müügil Torrimi värvikauplus Vee uulitsal, käidavas kohas turu lähedal. Vana Torrim tahab sellest lahti saada, sest ta tervis on vilets. Ta müüks äri koos majaga.

Sina, Herman, võtsid Valentini küll oma kompanjoniks, kuid tegelikult sa äris abi ei vaja, saad ilma läbi. Las noored proovivad jõudu. Kas lepite sellega, kui ostan pruutpaarile kahe peale kaupluse ja maja, ühele üks, teisene teine? Seadke end seal sisse!"

„Onkel Ismael! Kuldonkel!" jooksis Agnes onule kaela. „Värvikauplus! Oh, mis ilusaid asju meil Riias värvikauplustes müüdi! Ja mida nad kõik akendele välja panid!"

„Noh, näete, Agnes on nõus. Mida sina arvad, Valentin?"

„Oli mõte minna ülikooli majandusteadust õppima. Aga ega ülikool ole jänes, et jookseb eest ära. Värvikauplus on seda küll — mõni näpsab nina eest minema."

„Noh, katsu siis õnne, poiss!" ütles Ismael ja lõi noormehele kerge müksu selga.

Lessingud taipasid momendi tähtsust, kõik tõusid spontaanselt.

„Missugune kingitus!" kõlas aukartlikke hääli.

„Ära pahanda, onu, aga sa lõid meid tummaks", ütles Herman Ismaeli kätt raputades.

Kõik tänasid onu kättpidi. Herman kõhatas ja võttis uuesti sõna:

„Sina, Ismael, oled meie tõeline heategija. Sa oled meie suguvõsa kõige vanem liige ja vastuvaidlematult selle pea."

„Aga et sa nii suur kröösus oled, seda ma küll ei aimanud", lisas Nikolai.

Kui te vaid teaksite? mõtlesin.

Õhtu möödus üksmeelselt plaane ja väljavaateid arutades. Papissaarest ei teinud enam keegi juttu.

Järgmisel hommikul, kui istusime kolmekesi ümber söögilaua, hõõrus Ismael käsi ja küsis järsku:

„Millal siis meie pulmad teeme? Millal saab ai-ilu-lilu-lii?"

„Kas sellega on nii kiire?" naeris Marta.

„On küll. Mina tahan tantsida."

„Vaata, vaata! Aga ai-ilu-lilu-liiga peame ootama", seletasin. „Mu ristimistunnistus on alles Karulas. Võtab aega, kuni see kord siia jõuab."

„Noh, vana Ismael elab veel! Läheme kolmekesi Elisabeti koguduse Haase juurde, mina tulen tunnistajana kaasa ja ajame asjad korda."

„Haase on üks sakslaste ninamehi. Ta ei ole kindlasti unustanud vingerpussi, mille mängisime neile Birnbaumi majaostuga."

„Pole viga, teeme katset! Ega ta meil nina peast ära hammusta. Lähme kas või hommepäev!"

Üteldud, tehtud. Kinnitasin uksele sildi „Täna vastuvõttu ei ole" ja kolmekesi jalutasime Elisabeti kogudusemajja.

Kantselei massiivse laua taga istus punakashallide juuste ja samasuguse habemega pastor, aastailt juba üle kuuekümne. Temast eemal väikese laua taga kirjutas köster.

Ismael teretas ja esitles Martat ning mind.

Pastor vahtis mind irooniliselt:

„Teie oletegi siis see keeltegeenius, kes kahe päevaga õppis maakeele selgeks!"

„Tänan komplimendi eest."

„Mida teie soovite?" küsiti järsult.

„Preili Sisask ja härra Meeves soovivad abielluda."

„Ja mis teil selle juures tegemist on?"

„Härra Meevese ristimistäht on Võrumaal. Mina võin olla tunnistaja, et ta dokumendid on korras."

Haase vihastas:

„Mina ei vaja kiriklikkudes talitustes mingisugust tunnistajat! Ristimistäht olgu laual! Ja niiid jumalaga! Mul ei ole teie jaoks enam aega."

„Hakake ees minema!" sosistas Ismael. „Tulen tagant järele."

Lävel pööras vanamees end ringi:

„Kuidas inimene võib eksida! Ikka kõneldakse ja kõneldakse, et pastor Haase on rahaahne. Näe, te põlgasite praegu 100-rublalise kihluse eest."

Haase kargas püsti ja ahmis õhku:

„Tulge tagasi! See oli arusaamatus! Tulge tagasi!"

„Pastori jumalaga on sama hea kui aamen kirikus", ütles Ismael ja sulges ukse.

Väljas naeris vanamees: „Panin talle pussaka! Niiid ei maitse talle mitmel päeval söök ega jook."

Ismael viipas Pühavaimu tänava nurgal seisvale voorimehele:

„Sõit läheb edasi Audrusse!"

Jõudnud Audru kirikumõisa, kohtasime Valentini ja Agnest, kes väljusid õpetaja juures „lugemast". Kepsutades jooksid nad laiast kivitrepist alla.

„Teie ka nii kaugel!" naersid nad meid nähes.

„Mis te siis arvasite?"

„Oodake meid, sõidame koos koju!" hüüdis Marta.

Pastor Kompus, märganud uusi tuijaid läbi akna, tervitas meid avakäsi:

„Marta Sisask, minu leerilaps! Missugune üllatus!"

Ta hüüdis üle ukse tuppa abikaasale:

„Greete, ära lase preili Lessingul oma peigmehega ära sõita! Joome pärast kohvi!"

Kuulnud jutustuse mu puuduvast paberist, naeratas ta leebeelt:

„Korraldame teie dokumendid kohe. Kui astute minu kogudusse, pole ajaviitmist."

Olin nõus. Meie nimed kanti raamatusse.

Pastor Kompus viis meid kantseleist oma korterisse. Seal ootas proua Greete koos Agnese ja Valentiniga ja peagi istusime kohvilauas.

(Järgneb)

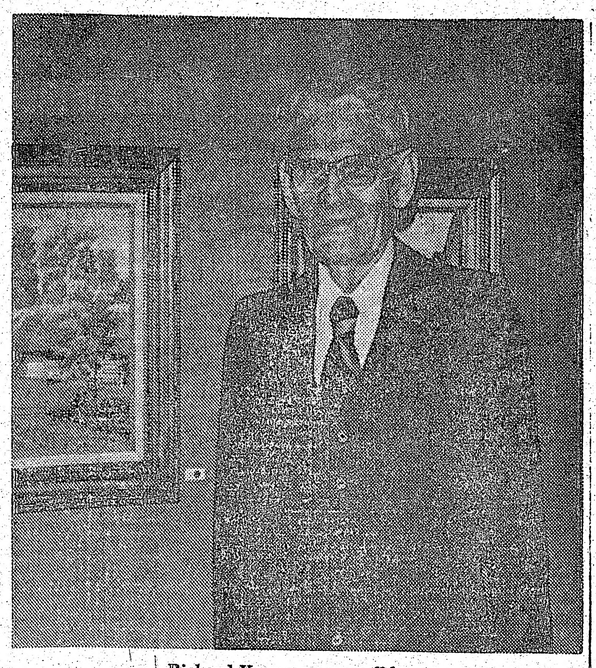

Richard Kaups oma maalidega.

Richard Kaups †

Kõrgesse ikka jõudnud jutlustaja, eesti baptistide ajakirja „Usurändur" toimetaja ja kunstnik Richard Kaups suri Californias, Santa Barbara linnas 28. märtsil 1979. 81 eluaastat on olnud töörohked aga õnnistusrikkad ja viljakad.

R. Kaups põlveneb Hiiumaalt Kärdlast, kus ta isa Peeter oli üks Hiiumaa usulise ärkamise suurkujusid. Richard oli perekonnas seitsmes laps. Ta õppis Palade ja Kärdla koolides ning siirdus juba 15-aastasena Tallinna, kus hakkas trükikunsti õppima, jätkates samal ajal Eesti Haridusseltsi õhtukursustel oma hariduse täiendamist.

Noorena koges ta usulist ärkamist ja liitus Tallinna Esimese Baptisti kogudusega. Esimene maailmasõda viis ta 1915. a. Helsingisse, kus teenis tsaarimereväe orkestris kuni revolutsioonini 1917. Helsingist siirdus Peterburisse kunsti õppima, tegutsedes oma õpingute kõrval sealses Eesti Baptisti koguduses jutlustajana ja kooriliikmena. Võttis koguduse esindajana osa üle-Venemaalisest baptistide ja evangeelsete kristlaste ühinemise konverentsist Moskvas 1919. a.

Kui ta pärast Eesti Vabadussõda jälle 1921. a. Eestisse tuli, jätkas ta jutlustajana vaimulikku tööd, kelle osa Hiiumaa äratusliikumisel sel aastal oli suur. Kuna samal ajal organiseeriti Eesti Baptistide Usuteaduse Seminar, siis alustas selle esimeses lennus ka R. Kaups oma usuteaduslikke õpinguid, millise kursuse ta lõpetas 1925. a.

Peale seminari lõpetamist töötas ta jutlustajana Pärnu, Keila, Kohila ja Nõmme kogudusis. Viimased kodumaal veedetud aastad oli ta „Külvaja" nimelise trükikoja omanik ja juhataja, millises moodsas trükikojas trükiti enamik baptistide vaimulikke ajakirju ja raamatuid.

Lisaks jutlustaja kutsele, oli ta mitmel korral Eesti Baptistide Liidu juhatuse, seminari, lastekodu, ajaloo ja kirjanduse komiteede liige, mitmekordne Eesti Baptistide Noorte Koondise esimees, alliansskomitee liige ja viimane esimees, töötades kaasa ka lauluraamatu komitees.

Kodumaalt lahkumise järel alustas ta vaimuliku tööga Norrköpingis, olles seal jutlustajaks kuni siirdumiseni Ameerikasse 1949. a. Peale oma venna Karl Kaupsi Rootsist lahkumist 1946. a. oli EBKK esimees ja ajakirja „Kodumaa hääled" toimetaja 1947. a. septembrist alates.

Pärast Ameerikasse saabumist oli ta Toronto Eesti Baptisti koguduse jutlustajaks, teenides kogudust 1950. aastast kuni 1954. aastani. Baptistide vaimulikku ajakirja „Usurändurit" on ta toimetanud 25 aastat.

Ta on ka kahe vaimuliku raamatu autoriks, esimene „Eksegeetiline Ilmutusraamatu seletus" ja teine ajalooline „Hea sõnum ja eesti baptisti kogudused". Sellekõrval on ta avaldanud arvukalt artikleid ajakirjades.

Ka on ta jätkanud kujutavkunstilist kutsumust, luues maastikumaale, mis on olnud meeldejäävad looduse nägemisel oma liiürilise kallakuga koloriidiga.

Tema peamine elutöö on siiski olnud Jumala Sõna kuulutamine. Asudes päiksepaistelisse Californiasse on ta sealt teinud misjonireise ümberkaudsete keskuste eestlaste juurde, aga ka kaugemale Rootsi ja Lõuna-Ameerikasse. Samuti on tal olnud tugevad sidemed Torontoga, kus veel hiljuti tähistati tema 80. juubelistinnipäeva ja korraldati tema maalide näitus T.E. Baptisti kiriku ruumis.

R. Kaups abiellus seminari lõpetamise aastal 1925 Keila linnapea J. Tähe tütre Salmega. Nende abielust on sündinud kolm poega ja tütar, kes on nüüd lahkunu lähedasiks leinajaiks. Aga leinajate hulgas on kõik eesti baptistid, kelle hulgas ta on olnud kaua vaimulikuks juhatajaks.

O.

Kunsti- ja käsitööde näitus Lõuna-Floridas

Hästi õnnestunud maalide ja käsitööde näitus toimus 25. märtsil Hollywoodis Lõuna-Florida Eestlaste Koondise korraldusel. Maalidega esinesid neli kunstnikku. Käsitööde alal oli väljapanekuid seitsmelt. Kuld- ja hõbeasjadega esines üks. Publiku hulgast valitud kolme-liikmeline zhürii Helmi Kõiv (Miamist), Teet Koppel (Montrealist) ja Alfred Lilleorg (Ft. Lauderdalist) hindasid paremaks maalikunstnikuks Marion Salony. Teisele kohale tuli Hugo Jansen. Käsitööde alal tuli esimeseks Linda Kirs, teiseks Vaike Kittask. Merekarpide alal ja dekoratsioonis sai esimese auhinna Meta Lembit ja teise auhinna Linda Tralla. Auhinnad jagas välja L.F.E. Koondise esimees Harald Hinno.

Koos kunstinäitusega peeti ka tänavune L.F.E. Koondise perekonnaõhtu. Kuna oli oodata rohkearvulist osavõttu, siis renditi selleks puhuks suured Shriner klubi ruumid, kuid inimesi ja väljapanekuid oli niivõrd palju, et tuli võtta abiks veel kõrvalruum.

Heas pidutujus tehti Koondise loteriile suuri annetusi. Marion Salony kinkis suure õlimaali, Linda Tralla suure seinapeegli, kaunistatud maitsekalt merekarpidega. Helmi Kõivilt oli kuus kaunistatud viinaklaasi, Linda Kirs annetas ilusa väljaõmmeldud laualiniku.

Kuna pidu jättis koondisele ilusa ülejäägi, kavatsetakse osa sellest kasutada siinse Balti rahvaste ühise liidu loomiseks. Samuti kavatsetakse anda põhja osariikides ja Kanadas elavatele eestlastele parem ülevaade siinsetest oludest, eriti Fort Lauderdali, Pampano Beach'i, Boca Ratoni ja nende ümbruste kohta. Kuna paljud inimesed on jõudnud pensioniikka ja soovivad eriti talvet veeta soojemas kliimas, on Fort Lauderdali ja selle ümbrusse tänavu asumud elama rohkem kui 10 perekonda. L.F.E. Koondisel on koostamisel suurem ülevaade kõigest neist küsimustest ja kui ajakirjanduses antakse selleks ruumi, loodetakse see peatselt avaldada. Samuti on koostamisel suur kaart, kus on mägitud peamised siinsete eestlaste asukohad Lõuna-Floridas.

HARALD HINNO

1979. AASTA

GRUPILENNUD SOOME

TEHKE RESERVATSIOONID ÕIGEAEGSELT!

	Minek	Tagasitulek	Kestvus	Viimane päev reservatsiooniks	Hind täiskasvanuile
TORONTOST	21. juuni	19. juuli	28 ööpäeva	21. mai	$492.00
	9. juuli	30. juuli	22 ööpäeva	8. juuni	$492.00
VANCOUVERIST	12. juuni	1. aug.	50 ööpäeva	11. mai	$539.00
	19. juuni	17. juuli	28 ööpäeva	18. juuni	$539.00

LENNAKE KODUSELT FINNAIR'IGA, SOOME TIIBADEL SOOME!

TINGIMUSED:

Kõigil varumisil tuleb teha $70.00 suurune reservatsioonimaks, mida reservatsiooni tühistamisel tagasi ei maksta. Reservatsioonimaks sisaldab summa tühistamiskindlustuseks, mille kohta reisijal tuleb küsida tunnistus oma reisibüroolt.

Kui reisija varub omale koha 40 päeva enne ärasõitu, reservatsioonimaks tuleb maksta kümne päeva jooksul sellest, kui reisija on palunud reisibürood teha talle reservatsiooni ja lõpusumma kogu pileti hinnast tuleb maksta 30 päeva enne ärasõitu.

Kui reisija varub omale koha 39—30 päeva enne ärasõitu, tuleb kogu pileti hind tasuda koos reservatsiooniga.

Tühistamise puhul vähemalt 35 päeva enne ärasõitu peetakse reservatsioonimaks, kui asemele saadakse teine reisija, teisel juhtumil peetakse kogu pileti hind.

Küsige meie täpsed reservatsiooni- ja tühistamistingimused oma reisibüroost.

Sülelastel (alla 2 a.) pileti hind on 10% vastava täiskasvanu hinnast. Sülelapsel ei ole õigust oma istmele.

Lennutranspordile lisaks kuulub hinna sisse veel tühistuskindlustus, kaks söögikorda lennu ajal, tasuta joogid: kohv/tee, karastavad joogid, alkohol.

Pileti hind ei sisalda Kanada õhusõidumaksu $12.00, mis nõutakse eraldi. Sülelaste piletil seda maksu ei ole.

Kõik lennud tehakse Finnair'i või Kar-Air'i DC 8 lennukitega.

Kõik lennud on Kanada õhusõiduvalitsuse poolt heaks kiidetud.

RESERVEERIGE ENDILE KOHAD VÕTTES ÜHENDUST MÕNE MEIE JÄRGMISE ESINDAJAGA

FINNCHARTER:

Tel. (416) 362-2323

RESERVEERIGE MEIE KAUDU KÕIKIDELE ÜLALPOOL MAINITUD LENDUDELE! Helistage:

KOHO TRAVEL TELEFON (416) 485-9437 või AINO KAING, 757-5080

191 Eglinton Ave. E. Toronto, Ontario M4P 1K1

KORRALDAME HOTELLIDE RESERVATSIOONE, AUTODE RENTIMIST, RINGSÕITE (SIGHT-SEEING TOURS)

Ontario Provintsivalitsuse poolt loaga varustatud. Litsentsi nr. 1141985.

Seda kõike on võimalik reserveerida ainult ühe telefonikõnega.

Korraldame viisasid ja passe.

Rõõmsaid kevadpühi!

KEVADPÜHADE LAUALE OSTKE MEIE SAADUSI

VIKING FOODS & IMPORTS

133 LAIRD DRIVE, TORONTO M4G 3V5 TELEFON 425-0450

- Suitsukalkunid, -singid, -lõhed, -siiad ja -forellid
- Soome kilud ja silgud
- Eesti hapukapsad
- Skandinaavia delikatessid ja konservid
- Euroopa juustud
- Eesti ja soome pagarisaadused
- Väga maitsvad islandi rasvaheeringad
- Suur valik mitmesuguseid kalafileesid purkides
- VERIVORSTID

SUITSUTAME ostjate poolt toodud lihasaadusi

Äri avatud pühade nädalal: teisip., kolmap. 8—6, neljap. 8—7, SUUR-REEDEL SULETUD. Laupäeval 8—4. Esmaspäeviti suletud.

Tehke reservatsioonid ülalnimetatud lendudele otse meilt!

TORONTON SUOMALAINEN OSUUSPANKKI

TORONTO SOOME ÜHISPANK

Telefon 486-1533

191 EGLINTON AVE. EAST, TORONTO M4P 1K1

Korraldame viisasid ja passe — Reisibüroo litsentsi nr. 1312933

Reservatsioonid charterlendudeks Soome ja mujale Euroopasse, puhkuse grupilennud lõunasse

KORRALDAGE EESTI REISIBÜROO KAUDU

KIWI TRAVEL

Telefon 466-4813

Toronto Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Aprillikuu riidematerjalide VÄLJAMÜÜK

20—50% HINNAALANDUST

Kui toote selle kuulutuse kaasa, siis saate veel ekstra 5% hinnaalandust.

SUOMI-AITTA

ESMAJÄRGULISED IMPORT-ARTIKLID SOOMEST

2031 YONGE ST., TORONTO, ONT. M4S 2A2 ● TELEFON 483-6659

Avatud: teisip., kolmap. 10—6, neljap., reedel 10—7.30, laup. 9.30—5.30. Esmaspäeviti suletud.

YORKLAND REISIBÜROO

Finnair'i charterlennud Soome:

Toronto — Helsingi, juunikuu 21 — juuli 19, 1979

Toronto — Helsingi, juuli 9 — juuli 30, 1979

Helista Ritvа'le — Telefon 497-0309

Tere tulemast eestlased!

Meie kontor asub Ramada Inn Hotelli aulas

185 Yorkland Blvd. Willowdale, Ont.

Don Valley & Sheppard

Reisibüroo kel on kohusetunne oma klientide vastu. Kõik reisiteenindus meilt.

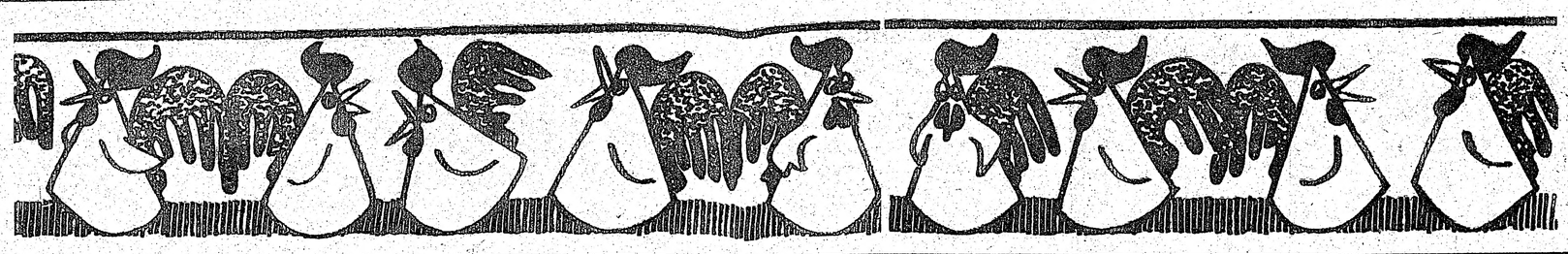

Rõõmsaid ülestõusmispühi!

ROSAR-MORRISON

FUNERAL HOME LTD.

Matusebüroo

467 SHERBOURNE STREET, TORONTO, ONT. M4X 1K6

TELEFON 924-1408

THOMAS L. MORRISON
Funeral Director

Rõõmsaid kevadpühi kõikidele ärisõpradele

soovib

EXCLUSIVE DELICATESSEN CO.
43 Mulock Ave., Toronto, Ont.
Telefon 766-6007
J. MISKINS

Rõõmsaid kevadpühi meie eestlastest klientidele

soovib

PETIT PARIS

CAKE & COFFEE SHOP INC.

2384 BLOOR ST. WEST, TORONTO, ONT. M6S 1P5
TELEFON 769-9881
PROUA JA HÄRRA ERIC NAUS

Rõõmsaid kevadpühi!

362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

Tel. 466-1951 või 466-1502

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahktööd, puumikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Rõõmsaid ülestõusmispühi soovivad oma tellijatele, lugejatele ja ärisõpradele

„Vaba Eestlase" toimetus ja talitus

Häid pühi!

PETER A. VESA, Q.C.

Neeme Järvi vallutab Metropolitan Ooperi

NEW YORK (VE) — Metropolitan Ooperi repertuaar on vene ooperi poolest kaunis kesine: 95 aasta kestel on selles suurooperis rambivalgust näinud vaid 10 vene muusikadraamat. Menukaim neist on olnud Mussorgski „Boris Godunovi" uuslavastus aastal 1975. Seda peamiselt soome bassi Martti Talvela tõttu. Nüüd võib sama öelda Tsaikovski „Jevgeni Onegini" kohta — ja seda peamiselt eesti dirigendi Neeme Järvi tõttu.

Ta tuli fanfaarideta ja eelreklaamita ning osutus kohe publiku lemmikuks. Ta on osanud peensteni välja tuua „Onegini" lüürilise ilu ja andnud talle sootu teised tempod laskmata pingel lõtvuda isegi kõige aeglasematel kohtadel. Ta võlub Metropolitani esmaklassilisest orkestrist välja maksimaalse kõlarikkuse ja ehedaima pianissimo.

Ta juhatamine on sujuv ja jõuline ning tempermenti on tal rohkem kui see tavapäraselt eestlasele omane.

Ka on ta kontakt lavaga oivaline, mille ülimaks tõestuseks osutub „kirja-stseen" koostöös grusiinlasest soprani Makvala Kasrashviliga. New Yorgi ajalehed ei ole kiidusõnadega kitsid ja ühel oli koguni julgust otse välja öeda, et nii head „Jevgeni Oneginit" pole Metropolitanis varem kuuldud. Kui esietenduse (arvult 35 „Onegini" etendus Met'is) tõmbenumbreiks olid juba varem Bolshoi Ooperiga siin esinenud külalissolistid Makvala Kashrasvili ja Yuri Mazurok, siis liitus nendega kohe pärast seda „tundmatu" Neeme Järvi.

Talle aplodeeris orkester ja teda kutsus nimepidi välja publik lakkamatute braavo-hüüete saatel.

Kavade trükkiminekul ei teatud veel öieti ta nimegi. Sellest sai „Naami Yarvi", mida oli raske parandada nii tohutu aparatuuri jures kui seda on Met. Olgu lohutuseks öeldud, et publikule see muidugi kergendas selle „keeruka" nime hääldamist.

Neid ridu kirjutades on Järvil kolm etendust juba selja taga ja ja neli ees. Seni on Metropolitani ligi 4000 kohaga hiigelhoone olnud seinast seinani täis ja etenduse õhtuil on kassa olnud võimeline rahuldama vaid nende soove, kes ei pea paljuks kulutada 50 dollarit pääsmelt — sedagi piiratult. „Jevgeni Onegini" puhul on see ülimalt erakordne, arvestades tema vähest publiku-menu minevikus. Iga kaasmaalase süda täitub uhkusega, mõeldes, et selle menu üheks peateguriks on Neeme Järvi, esimene eesti dirigent maailmakuulsas Metropolitanis. Ta on vaieldamatult selle hooaja suurimaks muusikaliseks avastuseks, kelle nimi lisatakse auväärsesse Metropolitani dirigentide nimistusse. On põhjust oletada, et tal pole midagi selle vastu olla ühes seltskonnas kuulsustega nagu Toscanini, Furtwängler, Walter, Leinsdorf, von Karajan — you name it!

K.T.

„Kalevi" lipkonna aastapäev

„Kalevi" lipkonna aastapäeva pühitsemine toimus pühapäeval, 25. märtsil kell 4.00 p.l., kui lipkond kogunes Vana Andrese kiriku jumalateenistusele, mida pidas lipkonna õpetaja nskm Andres Taul.

Altari ees andis oma juhile Hans Kukk'ele hundulubaduse „Tormipoiste" parviku hundu Ricky Ennist. Samas andsid skauditõotuse „Viru" rühma noorskaut Erik Halling, „Taara" rühma noorskaudid Mihkel Jürima, Glen Preem ja Toomas Norheim ning mereskautide „Vambola" rühma noorskaudid Toivo Lainevool, Peeter Sõrra ja Rein Taul.

Õpetaja Andres Taul jutlustas riietuse tähtsusest ja tähendusest tuues paralleele pühakirjast. Muuhulgas ütles ta, et kui üks mees või poiss kannab skaudivormi, siis sellega ta näitab maailmale, mis tema põhimõteteks on ja milliste seaduste järele tema on lubanud elada.

Lipkonna aastapäeva pidulik koondus jätkus pärast jumalateenistust kiriku kõrvalsaalis, kuhu lipkond marssis rivikorras sisse „Kalevite kantsi" helide saatel, mida mängis klaveril lipkonna Kotkajärve Kodu vanem skm. Gunnar Mitt.

Lipk. juht nskm Peeter Loite esines rapordiga lipk. vanemale skm Enn Kiilaspea'le. Üks hundu ja kaks skauti süütasid põlema küünlad lausudes: „Tuli valgustab, tuli soendab, tuli ühendab!"

Lipkonna juht oma sõnavõtus pani poiste vanematele südamele abistada lipkonna tegevust oma poegi kõikidele lipkonna üritustele tuues ja esmajoones hoolitseda selle eest, et poiss igast koondusest osa võtaks.

Lipkonna aastapäeva ringkirja luges ette lipk. sekretär skm Heikki Paara. See sisaldas järgmisi punkte:

◎ Igal aastapäeval tunnustab lipkonna staap kuldäärega lipkonna märgi andmisega neid „Kalev'i" lipkonna liikmeid, kes oma tegevusega on näidanud üles erilist agarust ja skaudivaimu. Käesoleval aastapäeval olid kuldmärgi saajateks: „Taarapojad" parvikust — hundu Raimo Karhunen, „Tormipoisid" parvikust — hundu Paul Pint, „Viru" rühmast — skaut Sven Reitav, „Taara" rühmast — skaut Martin Kiik ja lipkonna juhtkogust nskm Arvu Oiling.

◎ Lipkonna parima salga nimetuse koos selle tähise „Võsakuru Kännu"' omandamisega üheks aastaks oli tänavu ära teeninud „Taara" salk kooseisus: sj. Mikk Jõgi, Martin Kiik, Kenneth Õsse, Indrek Esken, Mihkel Jürima, Glen Preem ja Toomas Norheim.

◎ Lipkond avaldab tänu Vanemate Kogu juhatusele eesotsas hr. Leo Esken'i ja hr. Rein Lainevool'uga, kes on huviga lipkonna tegevust abistanud.

◎ Palju tänu Vana Andrese kogudusele koonduseruumide ja hea koostöö eest.

◎ A/S Eesti Maja Torontos juhatusele palju tänu koondusteks saalide andmise ja lipkonna koduruumi eest.

Mereskautide „Vambola" rühma vanem skm Raul Olo luges ette proklamatsiooni meredevalitsejalt Neptunilt, mille alusel ülendati maarotist „tiigerhai" seisusesse Elmar Ulp ja skm „Piilu" L.E. Pihlberg.

Tervituseks võttis sõna Eesti Skautide Malev Kanadas juht skm Silver Kask lugedes ette läkituse Eesti peaskaudilt skm „Tillu" Sven Hanson'ilt ja andis üle ESMK staabi parimad soovid aastapäevaks.

„Taarapojad" parviku hundud tegid üllatuse oma parviku juhile nskm Margus Tae'le andes talle üle kingi — ilusa põletustehnikas maali puukettal.

„Vambola" rühma skaudid esinesid kõnekooris katkendiga „Kalevipojast" ja hundude laulukoor laulis „Meil merivood on vabad . . .".

Lipkonna Vanemate Kogu esimees Leo Esken andis lipkonnale üle rahatsheki toetuseks ja hädavajalikuma laagrivarustuse ostuks.

Lipkonna vanem skm Enn Kiilaspea lõppsõnas tõi ette mõningaid tõsiasju lipkonna elust. Ta rääkis juhtkonna poolt hoolega ettevalmistatud suvelaagritest, millest ainult pool lipkonna poisteväest on osa võtnud ja mööda nud talvistest lumelaagritest, kuhu skaute tuli välja talvemõnusid nautima ainult mõni üksik.

Lipkonna juures rakendatud juhid annavad suure osa oma vabast ajast üritustele ettevalmistuseks ja kui poisid ja eriti nende vanemad, kes loomulikult reguleerivad poiste tegevust, ei võta osa nendest üritustest, siis nii mõnigi ideeline noortejuht võib pettuda ja eemalduda skautlusest.

Pidulik koondus lõppes eesti skautide hümni viimase salmi laulmisega.

Kõigile oli poiste vanemate poolt kaetud rikkalik suupistete laud kohvi ja mahlaga.

Aastapäeva tähistamise piduliku koonduse peakorraldajaks oli lipkonnaga vastselt ühinenud nskm Rein Pajo.

RÕÕMSAID KEVADPÜHI EESTLASTELE

soovib

Hungarian Castle

471 Bloor St. West, Toronto,
Ont. M5S 1X9 — Telefon 929-3077

TERE TULEMAST!

Rõõmsaid pühi!

PARKSIDE MEAT MARKET
335 RONCESVALLES AVE.
TORONTO, ONT. M6R 2M8 — TEL. 535-1258

Rõõmsaid kevadpühi!

SUOMI-AITTA

ESMAJÄRGULISED IMPORT-ARTIKLID SOOMEST
2031 YONGE ST., TORONTO, ONT. M4S 2A2 ◎ TELEFON 483-6650
Avatud: teisip., kolmap. 10—6, neljap., reedel 10—7.30, laup. 9.30—5.30. Esmaspäeviti suletud.

Rõõmsaid kevadpühi höimuvelledele!

JP design products 2584 Yonge St. 488-7272
288 Danforth Ave. 466-8001

Räägitakse eesti keelt

Rõõmsaid ülestõusmispühi!

FINN FASHION SHOES

Telefon 487-4085
773 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto, Ont.
M4S 2N4

Saabunud uus saadetis suvekingi Itaaliast

Sündmuste kalender

◎ **Neljapäeval, 19. aprillil kell 7.30 õ. Tartu College'is dr. Elmar Järvesoo loeng „Iseseisvuse võitlustest ja saavutustest".**

◎ **Pühapäeval, 22. aprillil kell 12 päeval Eesti Majas Eesti Pensionäride Klubi loterii.**

◎ **Pühapäeval, 22. aprillil kell 2 p.l. Aino Kure klaveristuudio õpilasõhtu Tartu College'is.**

◎ **Pühapäeval, 22. aprillil kell 3 p.l. Toronto Eesti Meeskoori aasta-kontsert Monarch Park Secondary School'i auditooriumis.**

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower,
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

ADO PARK, LL.B.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 800
Tel. 862-7115
Toronto, Ont. M5J 2H7

Aarand Roos'i
„JUUTIDE KUNINGAS TALLINNAS"
Juutide kuningas oma jüngritega Eestis! Mida arvasid sellest meie esivanemad ning rahvaluule sangar Kalevipoeg — ja mida arvame meie ise?
Müügil VABA EESTLASE talituses
Hind $6.—, saatekulu 40 c

VABA EESTLANE

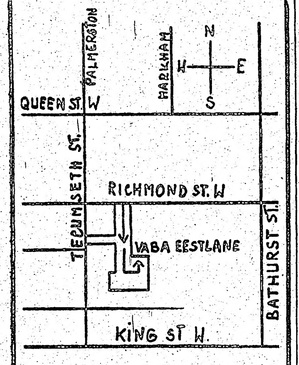

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast
reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus
väljaspool tööaega:
Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE
VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:

üks toll ühel veerul	$3.25
esiküljel	$3.75
tagaküljel	$3.50

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. Vaba Eestlase talitus
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70,
Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6493
2. Mrs. Leida Marley
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

POLE VÕIMALIK OLLA ENAMVÄHEMALT KANADALANE

Meie maal kanadalane on KANADALANE, vaatamata sellele missugune on tema tagapõhi . . . vaatamata sellele kas ta sündis Kanadas või tuli siia sisserändajana.

Kanadas austame igat inimest üksikuna. Austame üksikisiku rassi, kultuurijuuri, usku ning vaimseid väärtusi.

Igale kanadalasele on kasulik osavõtt teiste kanadalaste talentidest, oskustest, ning panusest Kanada elule. Sellepärast Kanada ongi suurepärane maa!

Teie Kanada valitsus, oma püsiva mitmekultuurilisuse poliitika kaudu, loob ning haldab mitmekesiseid programme et ergutada kõiki kanadalasi oma kultuuri säilitamisele ning seda uhkusega teiste kanadalastega jagamisele.

Uheks mitmekultuurilisuse ministri ülesandeks on kindlustada kõikidele kanadalastele võrdseid võimalusi ning võrdseid õigusi, vaatamata nende etnilisele kuuluvusele või kultuurilisele tagapõhjale. Samuti aitab teie mitmekultuurilisuse minister kindlustada, et mitmekultuurilisuse poliitika viiakse läbi ka kõikides Kanada valitsuse üritustes ja programmides. See teeb Kanadat tõesti mitmekultuuriliseks.

Need jatkuvad Kanada valitsuse mitmekultuurilised programmid on võitlejaiks kõikide kanadalaste mitmekesiduse ja võrdsuse eest. Kõik kanadalased on võrdsed. Ei ole võimalik olla enam või vähem kanadalane . . . tänu mele mitmekultuurilisuse poliitikale.

MITMEKULTUURILISUS

Ühtekuuluvus inimliku arusaamise kaudu

NORMAN CAFIK
Riikliku mitmekultuurilisuse Minister

Uudiseid kodumaalt

Kallastel asuval kalurikolhoosil „Peipsi Kalur" on käsil ulatuslikud ehituskavad katlamaja, külmutushoone ja konservitehase rajamiseks, kus hakkavat tööle üle 200 inimese. Millist kala seal konserveeritakse, seda teatest ei selgu.

*

Kuressaares toimus märtsi lõpul teatriball millest üle 300 inimese osa võttis. Meeleoluka õhtu oli organiseerinud „Estonia" teater, mille näitlejad esinesid mitmesuguste ettekannetega. Tavakohaselt valiti ka balli kuningas ja kuninganna. Pärast südaööd andis ballikülalistele etenduse Saaremaa rahvusteater.

*

Vaatamata, et pidevalt on räägitud raudtee ülesõidukohtade ohtlikkusest on õnnetused jätkunud. 11. jaanuaril Valga rajoonis Puka ja Keeni jaamade vahelisel ülesõidukohal, mis oli küll varustatud automaatsignaaliga, jäi kaubarongi ette Valga Teede Remondi- ja Ehitusvalitsuse teehöövel. Teehöövli juht A. Riis sai vigastada, sõiduk purunes, kuigi vedur vajas remonti, jäi see siiski rööbastele.

*

Eesti Noorsooteatris tuli esietteKandele uus Tammsaare-aineline lavastus „Ramilda Rimalda" („Tõde ja õiguse" II osa põhjal), mille teksti on Lisl Lindau jaoks valinud ja koostanud Paul-Erik Rummo.

*

„Kalevi" kondiitrivabrikus on tehtud ümberehitusi mille tõttu toodangu väljalaskevõime suureneb aastas 300 tonni võrra. Seni nõudis kompvekimassi ettevalmistamine palju käsitsitööd ja aega. Vabriku spetsialistid K. Laving, H. Kull, L. Raid, J. Kärk ja T. Märtson tegid ettepaneku massi keetmiseks suuremas koguses. Valmis segu pumbatakse õhukese kihina jahutustrummile, kust see liigub transportlindile. Veel on täiustatud kakaoubade purustamise ja praadimise süsteemi, mis suurendas päevatoodangut kahekordselt.

*

Tartu kunstimuuseumis avati Jaan Grünbergi loomingu näitus. J. Grünberg sündis 1889. a. ja saavutas kõrge hinnangu ja tunnustuse oma värvierksaile õlimaalidele ja monotüüpiaile. Näitusel esitati tema maastiku- ja lillemaale. Ta suri 1969. a.

*

Möödunud aastal olid raudtee ülesõidukohtadel juhtunud õnnetuste poolest kurvemad kuud märts ja oktoober. Mitu õnnetusjuhtumit aga juhtus selletõttu, et autojuhid olid purjus. Nii põhjustasid raudtee ülesõidukohal liiklusõnnetuse Kohtla-Järve autojuht A. Suhhomjatnikov ja Tapa autojuht Rein Alterman. Viimane juhtis oma veoauto ülesõidukohale ajal, mil vilkus punane tuli ja rööpmeil seisis vedur. Autojuht ja tema kaks kaasasõitjad said raskeid kehalisi vigastusi. Auto aga purunes.

*

„Rahva Hääles" on avaldatud kuulutus, et ETKVL (endine ETK) tarbijate kooperatiivide varumiskontorid ja kokkuostupunktid ostavad piiramata koguses kvaliteetset toidukartulit, mille eest makstakse 20 kop. kg. Müügile õhutamiseks on antud isegi teatav hüvitus, nii võib märtsikuus kooperatiividele müüdud iga 2 kg toidukartuli eest vastukaubana saada 1 kg jõusöötа.

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

Nr. 28

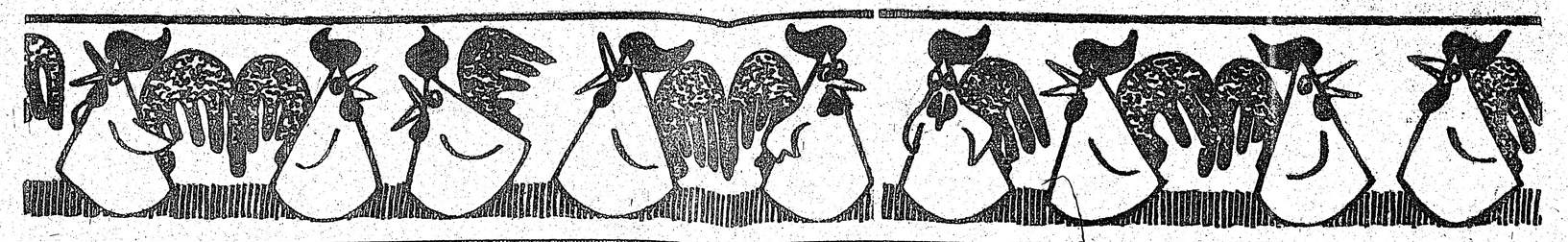

Soovime kõikidele eesti sõpradele rõõmsaid kevadpühi!

Külastage meid kevadpühade puhul.
Pakume teile parimaid lõunaid.

Avatud teisip. — pühap. alates kell 5 p.l.
Business luncheon kell 12—14.30.
Esmasp. suletud.

THE HUNGARIAN VILLAGE

DINING ROOM

990 Bay Street, Toronto, Ont. M5S 2A5

(Sutton Place Hotel'i vastas)

TELEFON 922-5401

Soovime rõõmsaid kevadpühi!

PERCY WATERS FLORIST

LTD.

445 DANFORTH AVE. TORONTO M4K 1P2 ⊙ TELEFON 463-1125

Rõõmsaid kevadpühi vennasrahvale!

PARKWAY BAKERS LTD.

127 MANVILLE RD. UNIT 14, SCARBOROUGH, ONT. M1L 4J7

TEL. 751-0066

Rõõmsaid ülestõusmispühi!

William Funeral Chapel

665-669 Spadina Ave. Toronto, Ont. M5S 2H9 — Telefon 979-2401

SEAWAY MEAT MARKET

1939 QUEEN ST. E., TORONTO M4L 1H8 TEL. 691-2861

FRED FRITZ

Rõõmsaid kevadpühi!

POKO's MEAT & DELICATESSEN

376 COLLEGE STREET — 922-1399
319 DANFORTH AVE. — 461-3421
767 MT. PLEASANT RD. — 488-2078

Laste Aasta seminar

Sada osavõtjat Metsaülikooli kasvatuspäeval

Pühapäeval, 1. aprillil toimus Tartu College saalis Metsaülikooli korraldatud kasvatuspäeva seminar. Dr. Kersti Linask esitas loengu „Eesti täienduskoolid P.-Ameerika idarannikul". Järgnes laudkonnavestlus, mille algatasid Heino Jõe, Kadi Laar, Oscar Müllerbeck, Epp Naelapea, Reet Roos ja dr. Jaan Roos, ning mis kujunes elavaks arutluseks kõigi koosolijate osavõtul. Kasvatuspäeval ei tehtud otsuseid, kuid seal koorus esile terve rida huvitavaid ideid, mis võivad tulla rakendamisele.

Dr. Kersti Linask Connecticutist, kelle erialaks on pedagoogiga, teostas oma kraadi saamiseks teadusliku uurimuse eesti täienduskoolide alal. Kuna ta hiljem on jätkanud materjalide kogumist ja uurimust, siis võib teda pidada täielikuks autoriteediks eesti kooliküsimustes. Vastavalt sellele oli põhjalik ka tema ettekanne, mis algas koolide loeteluga.

On tegutsenud umbes paarkümmend eesti kooli, millest esimene asutati Torontos 1949 ja viimane Washingtonis 1971. Osa koole on tegevuse lõpetanud.

Algaastatel taotlesid kõik koolid sama sihti — valmistada noori tagasiminekuks kodumaale, et nende haridus seal poleks puudulik. Hiljem on sihiasetuses toimunud muudatusi: õpetada lastele eesti keelt, hoida lapsi eestlusele, selgitada Eesti poliitilist olukorda valmistada lapsi ette kahes ühiskonnas elamisele, virgutada juhtivaks tegutsemiseks eesti ühiskonnas jne.

Eesti koolidele ennustati surma juba aastaid tagasi. Koolid on osutunud visaks ja kaasa on aidanud ka ühiskondlik areng — multikultuursuse hindamine sulatuspoti filosoofia asemel, ja n.n. „juurte" otsimise tendents. Ometi on koolid praegu teatud murdepunktis.

On vaja koolidele mingit keskust, on vaja ühiseid õppekavu, õppetöö instrueerimist, õpetajate ettevalmistamist, koolide majanduse organiseerimist, õpikute, lugemismaterjali ja õppevahendite küsimuse ühist lahendamist ja palju muid uuendusi.

Dr. Kersti Linask on põhjendatult suur entusiast eesti koolide küsimuses. Ta leiab, et meil oleks majanduslikku ja vaimset jõudu organiseerida päris eesti keskkooli, nagu tegutses Rootsis, õpingud eesti koolis oleksid aktsepteeritavad siinsete maade kesk- ja kõrgkoolide tunnistustel. Ka umbkeelseid eesti lapsi oleks võimalik eestlasteks õpetada, kasutades eesti keele kui võõrkeele õpetamise meetodit, äärmisel juhul isegi eesti ajaloo ja maateaduse õpetamist inglise keeles. Dr. Linask on veendunud, et eesti koolide töö veel kaua jätkub, kui vabanetakse momendi kivinenud hoiakust ja tehakse vajalikud uuendus-sammud. Auditoorium tänas referenti tugeva aplausiga ja vist rohkem kui üks kuulajaist esitas iseendale küsimuse — miks meie keskorganisatsioonid ei rakenda Kersti Linaski taolist entusiasti ja energia-laengut eesti koolide asja korraldamisele?

Pärast kohvipausi asus laudkond kasvatusküsimuste vestlusele. Heino Jõe, kes toimis laudkonna juhendajana, tutvustas osalejaid: Kadri Laar, psühholoogia magister on kasvanud ja õppinud Argentiinas, on kahe lapse ema ja õpetab praegu Seneca College lasteaedniku kursustel. Oscar Müllerbeck, romaani keelte filoloog, õpetab töö kõrval eesti keelt Toronto Eesti Täienduskeskkoolis. Epp Naelapea, 15-aastane neiu on hellakeste juht, õpib keskkoolis ja teenib taskuraha lastevalvurina. Reet Roos — meditsiiniõde, lasteaednik ja praktiline laste kasvataja kodus. Dr. Jaan Roos on kopsu- ja spordiarst, tegevsportlane, noortejuht ja ülikooli õppejõud.

Heino Jõe rõhutas oma sissejuhatuses, et meie siin ei vestle teema üle kas lapsi kasvatada eestlasteks ja miks seda teha. Neid küsimusi arutatakse Metsaülikoolis ja mujal. Me eeldame, et auditoorium on nendes küsimustes positiivselt teadlik või aktsepteerib neid endastmõistetavalt. Meie vestluse teema on — kuidas seda teha? Vestlemisele asudes peame teadma, et anda saab ainult see, kellel on. Ja ta saab sinule seda anda, mis tal on. Puuduliku keelega vanemad ei saa lastele keelt õpetada.

Iga vestleja tegi teemale lähenedes omapoolse lühikese sissejuhatuse ja dr. Jaan Roos tõi helilindi-intervjuuga publiku ette oma kolm last, kellega ta vestles eesti keele rääkimise üle. Roosi lapsed õpivad prantsuse koolis ja on kolm-keelsed. Kolme keele puhul langeb paraku ära see kahe keele võistluse ja võitluse moment.

Üsna varsti asus ka auditoorium vestlusest osa võtma ja kuigi kogu aja esines teemast kõrvalekaldumise tendents, toodi esile palju positiivseid ideid.

Mõned neist: varustada eesti perekondi kasettidele räägitud muinasjuttude, dramatiseeringute ja unelauludega, paluda noorte raamatukogude jaoks nimestiku alusel kirjandust vanadelt, kes likvideerivad oma raamatukogusid, korraldada kultuurilisi vestlus- ja lobisemis-õhtuid noortele, lastevanematele ja kõikidele kelle keel kipub „roostetama" jne.

Käsitleti ka kodumaalt saadavate raamatute kasutamist eesti keele õpetamisel ja lugemismaterjalina, kusjuures kõik sõnavõtjad suhtusid sellesse positiivselt. Selle küsimuse plahvatuslik moment on aegunud, kuna Kodu-Eesti raamatuid leidub peaaegu igas eesti kodus ja kõik on veendunud, et nendest saab küllalt suurt apoliitilist osa eraldada ja kasutada. Heino Jõe tänas vestluse lõpul osavõtjaid ja kutsus noori metsaülikooli ning vanemaid MÜ huvitavatele loengutele.

Lõbusaid pühi!

FUTURE BAKERIES

739 Queen St. W. Toronto, Ont.

Telefon 368-4235

Rõõmsaid ülestõusmispühi!

MURRAY E. NEWBIGGING

Matusebüroo

M. Wayne Hamilton
Funeral Director

733 Mount Pleasant Rd. Toronto, Ont. M4S 2N4

(lõunapool Eglintoni)

Helistada tel. 489-8811 ⊙ 489-8002

Lõbusaid kevadpühi!

NAUTIGE KÜLALISLAHKET

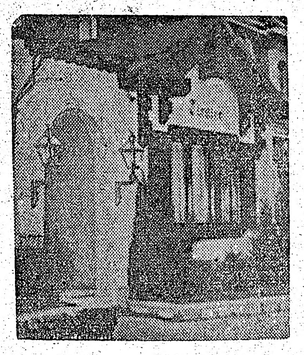

ATMOSFÄÄRI JA TIROOLI MUUSIKAT KEVADPÜHADE PUHUL

Suurepärane viini köök ja rikkalik veinikaart.

923-7021

TIROLER RESTAURANT AND TAVERN

1115 BAY STREET (lõunapool Bloori) Toronto, Ont. M5S 2B3

Tervitusi naaberrahvale kevadpühiks!

LÄTI ÄRI

BROADVIEW DELICATESSEN

141 Danforth Ave. (Broadview j.) Toronto M4K 1N2 — Tel. 465-9965

Rõõmsaid ülestõusmispühi!

THE RALPH DAY FUNERAL HOME

189 DANFORTH AVE., TORONTO, ONT. M4K 1N1 — TEL. 463-3670

Funeral Director E. Cassidy

hi!

VBIGGING

o

n

, Ont. M4S 2N4

i)

489-8062

LAHKET

TMOSFÄÄRI JA
ROOLI MUUSIKAT
EVADPÜHADE
HUL

urepärane viini kõök
rikkalik veinikaart.

AND TAVERN
Toronto, Ont. M5S 2B3

ATESSEN
M4K 1N2 — Tel. 465-9965

hi!

E
LPH
Y
NERAL
ME
M4K 1N1 — TEL. 463-3670
assidy

LÕBUSAID
KEVAD-
PÜHI!

soovib kõigile
ärisõpradele ja
tuttavatele

Rittner's

Euroopamaitselised toidud
Lihasaadused & delikatessid

Tuntud kõrgekvaliteediisi ja
peenemaitselisi liha- vorsti- ja
suitsutussaadusi ning delikatesse
LEIATE MEIE ÄRIDEST!

Peakontor: 21—25 Medulla Ave. Toronto 18, Ont.
Laod: Toronto, Montreal

26 ÄRI: Toronto, Ottawa, Kitchener, Waterloo, Burlington,
St. Catharines, Mississauga, Pickering, London & Oshawa

Rõõmsaid ülestõusmispühi!

THE SCANDINAVIAN SHOPPE
Uus aadress: 279 Danforth Ave. Toronto, M4K 1N2
Tel. 469-3886 Soome pagariäri kõrval
SOBIVAID LEERI- JA PULMAKINKE. Omanikud eestlased

RÕÕMSAID KEVADPÜHI!

TORONTO
Rooneems

484 Queen St. W. Toronto, Ont. M5V 2B2 — Tel. 366-1205, 366-3619

TÄHTIS TEADAANNE
AMETIMEESTELE

Tööala	Töökogemused, mis võimaldavad tõendit ilma eksamita	Sooviavalduse viimane tähtaeg
Pagar	6 aastat	30. aprill, 1980
Pagari abiline	2 aastat	30. aprill, 1980
Katelsepp	8 aastat	30. aprill, 1980
Masinist	6 aastat	30. juuni, 1980
Valuvormi meister	8 aastat	30. juuni, 1980
Tööriistade valmistaja	8 aastat	30. juuni, 1980

Nendel aladel töötajad võivad apelleerida ilma eksamita Certificate of Qualification'i saamiseks kui nad esitavad enne mainitud tähtaegasid dokumentaalseid tõendeid küllaldaste töökogemuste kohta.

Täiendava informatsiooni saamiseks palutakse pöörata lähema Ontario Industrial Training Branch'i piirkondliku büroo poole.

Toronto (416) 965-4211
(416) 965-6462

Ministry of Education
Ontario

Hon. Bette Stephenson, M.D., Minister
Dr. H. K. Fisher, Deputy Minister

Stiilidest eesti koorilaulus

Dr. Roman Toi loeng Tartu Instituudis

III

Üheks eesti koorimuusika loojaks väljaspool kodumaad on Kaljo Raid, keda näeme tshellol musitseerimas.

Selle vaatlusega olemegi saabunud veel praegugi eesti koorilaulu ja -loomingu populaarseima ja harrastatavaima stiili juurde, mida T. Vettik nimetab „segastiiliks". Segastiili tugevamad esindajad Kapi, Saare, Tobiase kõrval on Kreek, Oja, Vettik ja Tubin. Võõrsil elavaist heliloojaist peaks kõik kasutavad sama stiili, rakendades isiklikke maitseid olgu siis rahvusromantika, neoklassitsismi või ka atonaalsuse suunas.

9. üldlaulupeo kavas Tallinnas oli R. Tobiase „Varas".

Kui seda laulu vaadelda imitatsiooni kasutamise julguse poolest, siis olgem tunnustavalt imestunud, et need 16.000 inimest selle laulu veatult ette kandsid.

Tobias toob siin sisse konsekventse polüfoonilise võtte: imitatsiooni. Imitatsioon on polüfoonilise stiili olulisemaid tehnikaid.

Punschel-Hagenist sttilimaitse kujunemisest teatud selgesti defineeritavasse stiili jõudmist demonstreerib markantselt E. Tubina laul „Igatsus" (E. Enno sõnad: Rändavate vete ääres"). Tubin, kasutades siin Saare, Tobiase j.t. tehnikat, saavutab muidugi nendele sarnase resultaadi. Tema laul on polüfoonilises mõttes aga tublisti konsekventsem. Et pehmendada harmoonilisena mõjuvat silp-noot stiili naishäältes, tuuakse sisse ümisev tagafoon. Sellest tagafoonist teeb Tubin pisut hiljem veel omaette väärtuse. Momendil see ümisev tagafoon pehmendab mono-silbilist teksti naishäältes. Sellejuures on heliloojа rühm ebasümmeetriline.

Kõike neid elemente kokku pannes, saavutab Tubin selle helilise kõlapinna, mis Enno luuletuse igatsevast motiivist näib otse välja kasvavat, küll liüüriline, aga rahutu.

Kasutades sama laulu hilisemat episoodi on võimalik tutvuda veel ühe polüfoonilise võttega, mis sageli on kasutamisel selleks, et luua muusikalist tervikut, aga samal ajal elustada homofoonilise stiili liiga regulaarset standarit, kohates korraga kolme iseseisvat laululõnga, fraasi „Vii mind üles". Bassi hääl rakendub siin õige eaka muusikaajaloolise tehnika kasutamisele, mida nimetatakse „basso ostinato". Bassile liitub nüüd alto-tenori duett ning sopranite eripartii.

Kui nüüd need üksikud lõngad kokku kududa, siis vaatamata, et igal on oma elu ja tegevus, sobivad nad ikkagi hästi ka üksteisega kokku. Ja lõpuks sellest alto/tenori näilisest kohapeal tammuvast materjalist kasvab omakorda välja imitatsioon äsja sopranis toimunud muusikalisele motiivile — tagafoon muutub esifooniks, mis on muuseas ka Sibeliuse lemmikvõtteid. Kauniks näiteks segavormist nii homo- kui ka polüfoonilises mõttes on Ritsingu „Hällilaul".

Üheks teiseks stiiliprobleemiks on interpretatsioon. Kõige arengu peale vaatamata on Punscheli ja Hageni jäljed kõige selgemini nähtaval laulude fraseerimise juures.

Näib, et meil on tekkinud nagu litsents, et iga kahe takti järele võib ja tuleb hinge tõmmata.

Teatud stiili juures on see isegi loomulik nagu koreaalides.

Interpretatiivne stiil muutub ühe koorijuhi juurest teiseni ja oleneb nende muusikalisest maitsest ning filosoofiast.

Arusaamise heli ja sõna tasakaalust vokaalmuusikas aitab omakorda luua erinevusi helitööde. Eriti meie varajasemad heliloojad patustavad kergesti eesti keele rütmi vastu. Koorijuhid on siin loonud teatava kooli, et noodikirjalist diktaati pehmendada. Selleläbi on tekkinud kool või traditsioon. Iga noorema pealekasvava koorijuhi esimeseks ülesandeks peaks olema selliste traditsioonidega tuttavaks saamine ja siis enda kujunenud muusikalise maitse tiibadel edasi arendamine. See algab eesti koorides kaasa laulmisega.

Klassikalisi näiteid keele ja muusika rütmi kokkupõrkamisest esineb Jürme „Rukkiräägus". Muusika läbi tekkiv rõhk muudab siin terve sõna mõiste.

Helilooja on seda püüdnud vältida ja ta on koorijuhile ka vastava märkuse teinud rõhu asetamisega vajalikku kohta.

Kui polüfoonilise koe toomine ja sellega nn. segastiili loomine on peagu loomulikuks eesti koorilaulu ilmestavaks stiiliks muutunud, siis samal ajal ei ole seisma jäänud ka homofoonilises stiilis julgema harmoonia — akordistiku kasutamine, nagu ilmneb T. Vettiku „Noktürnis", kus juba esimene akord on terav dissonants.

„Puudutan siinkohal veel üht stiiliprobleemi, taas meie eesti keele rütmi ja meloodia valda ulatuvat. Mul on tunne, et näitelaval kasutatakse tsesuuride paigutamisega lauseehituslikult ebanormaalsesse kohta selleks, et saavutada efekti nagu tekst, mida näitleja laval kõneleb ongi just samal hetkel alles mõeldud, kui tegevus laval toimub. Võiks ehk ütelda ka selleks, et likvideerida juba selge teksti ülesütlemise kvaliteeti. Selle stiiliprobleemi või eksimuse vastu emakeeles kasutaksime tsesuuride paigutamise abisõnade ja sidesõnade ette vältimaks ebatäpsusi ja eksimusi eesti keele meloodia vastu.

Kaasaegne aleatooriline heli rakendamine võib laulukoorilt küsida uusi ülesandeid. Koori kasutamine ekstramuusikaliseks ülesandeks on üks selle stiili loomulikke osi.

Vaatluse alla võetakse üksikud sõnad, häälikud, häälikute kombinatsioonid ja muu selline, mis loomulikus kõnekeeles ei esine.

Paladesse tuuakse sisse episoode, kus esineb täielik improvisatsiooniline vabadus jne. Neid lisaomadusi leidub laulus, mis kasutab ühte Betti Alveri luuletust. Siin tutvustatakse stiili, mis meie timber praegu pulbitseb või isegi hakkab juba tasapisi vaibuma ja kus eksperimenditakse häälikutega eesti keeles, häälikute kombinatsioonidega, lausa vaba improvisatsiooniga teatud emotsiooni piirides ja harmooniaga, mida meie segastiilis veel ei esine.

Ma lisaksin siia juurde, et vaba improvisatsioon on ise kõige tugevam vastupanu tamm, mida sellise tüki ettevalmistamise juures koorijuhil tuleb maha murda. Inimesed ei ole harjunud midagi vabalt tegema ja häbenevad ning kardavad seda vabadust ja tulemus on kas eitav suhtumine esitatavasse või siis lihtsalt emotsiooni häbenemine.

Rääkides interpretatsioonist tuleb märkida, et interpreedi kardetavaim kuristik on, et ta võib praktilise tegevuse detailide külge nii tugevalt kinni jääda, et üldpildi, teose terviku perspektiiv kaotsi läheb.

Viimase näitepala juures viimane faas muutub aleatooriliseks, suusõnaline tekst heliliseks, aga siingi kasutatakse heli mitte viisiks, vaid lihtsalt kõlavärvide ja nootide kombinatsiooniks. Praegused moodsamad voolud on vähem huvitatud horisontaalsest tiksikutest muusikalisest lõngast kui suurtest helivärviga mängitavaist laikudest. Sama oleme kohanud ka maalikunstis, aga maalikunstis ei jookse pilt minema, ning meil on pisut soodsam võimalus esitatavaga tuttavaks saada. Helikunstis on see värvide kaleidoskoop väga liikuv ning selle tõttu kirevamana tunduv kui maalikunstis.

Meie noorem generatsioon läheneb eesti rahvalaulule oma stiiliga. Selle üheks erivärviks on toetumine rütmi parameetrile. See on kvaliteet millest Armas Maiste siinsamas väga ilmekalt ja värvikalt meile põhjaliku demonstratsiooni andis.

Möödunud Karavani ajal rakendas A. Raudsepp uudset võtet koorimuusikas: laulmist koos iseendaga.

Elektrooniliste vahendite kasutamine toimus koos elavate häältega. Kohalviibinud esinejaile lisas see uue, erilist täpsust nõudva dimensiooni: olla laulmisel näiliselt vabad, aga samal ajal aktsepteerida lindilt tulevat diktaati.

Mis sünnib või on juba sündinud võõrsil? Lahkusime kodumaalt momendil, mil nn. romantiline ja „Liedertahvel" stiil oli loomingulisest tegevusest lahkumas ning lääne-euroopalikud tuuled puhusid tugevamalt ja mõjukamalt ka meie muusikas. See protsess on kahtlematult jätkunud võõrsil. Täna oleme kõnelenud mõjutustest, mis tulid Punscheli ja Hageni kogudest ning Peterburi konservatooriumist kui loomulikkudest oludest, ühe rahva stiilimaitse kujunemisel. Peaksime sama loomulikkusega aktsepteerima nüüd ka neid mõjutusi, mis ulatuvad meie heliloomingusse Rootsi, Saksa, Austraalia, Ühendriikide ja Kanada muusikakoolidest. Aga ma ei arva, et peaksime üle-pea-kaela hakkama nüüd oma laulusid nagu „Veel kaitse kange Kalev" ja „Oma saar" ümber komponeerima. Need laulud on meie koorimuusika rahvariie ning nende stiliseerimine oleks kunstiajalooline lubamatus.

Samtui märkame, et vaatamata kõigile tehnilistele stiilidele ja ismidele, on meie noorema generatsiooni süda kohe eesti rahvalaulu juures siis, kui nad oma teaduslikkudele töödele või kunstilistele pürgimustele hakkavad sisu otsima.

HELIPLAATE
MÜÜGIL

Vaba Eestlase talituses:

REET — eesti rahvalaule
Reet Hendrikson

PEEGELDUSI — Rene Uferi viisid
Leida Järvi, Andres Raudsepp j.t.

KAJAKAS — Kodused kajad eesti kohvikust Kanadas

TULE RÄNDAME MÄNDIDE VARJU ... — Eesti gaidide ja skautide laule suurlaagritest

LASTE MAAILM — Helmi Betlem

EESTI RAHVA- JA JÕULULAULE
Ellen Parve

LAUL SINULE — Jüri Lipp

Plaadi hind koos saatekuluga $6.—

LÕUNAMAA LINN —
Andres Raudsepp ($7.50)

Aforism

Juba sajandeid on kinnitatud, et noorsugu läheb hukka. Õnneks saab iga põlv enne vanaks, kui see temaga lõplikult juhtub.

A. Valton

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 10. aprillil 1979 — Tuesday, April 10, 1979

KIREV MAAILM

STOKHOLM — Rootsi valitus on saanud teateid, mille kohaselt venelaste poolt II maailmasõja ajal vangistatud rootsi diplomaati ja ärimeest Raoul Wallenbergi oli nähtud veel elavana Moskvas 1975. aastal. Nõukogude ametivõimud on korduvalt teatanud, et Wallenberg suri Ljubljanka vanglas 1947. aastal, kuid kuuldused tema elus olemisest on liikunud viimased 34 aastat. Uute andmete tooja on poola juut, praegu Iisraelis asuv Abraham Kalinski nimeline endine sõdur. Kalinski on väitnud, et Wallenbergi on ühest vanglast teise veetud pärast tema vangistamist 14. jaan. 1945. a. Budapestis. Kalinski olevat olnud ise samas vanglas kus Wallenberg.

NEW YORK — Kas Alaska on USA osariikidest kõige lumerohkem ja külmem? Kaugeltki mitte. Salt Lake Citys, Utah osariigis, näiteks sajab aastas lund 17 tolli rohkem kui Fairbanksis, Alaskas.

VENETA, Ore. — Linna ametnikud otsustasid teha muudatuse oma umbrohu tõrje teostamisel. Kui seni pritsiti umbrohtu, eriti linna roiskvete äravoolu suudmes asuvas laguunis, mürkidega, siis nüüd otsustati umbrohu tõrjeks kasutada kitsi, kuna kitsed an odavamad ja keskkonnamürgituse osas vähemohtlikud.

WASHINGTON — Riigi maksuametis seisab 244.803 väljakirjutatud tshekki, milledele pole leitud omanikke. Tshekkide keskmine suurus on $400. Need on kirjutatud inimestele, kes on maksnud tulumaksu rohkem kui tarvis, kuid vahepeal on nad kas surnud või ära kolinud ja neid pole enam leitud.

OAKLAND — Väga atraktiivne paar jalutas käsikäes oma saksa jahikoeraga, jättes seljataha tühjade parkeerimismõõtjate rea. Oaklandi politsei oli juba ammugi avastanud, et keegi tühjendab parkeerimismõõtjad päev enne, kui linna ametlik rahakoguja tuleb. Politsei pidas silma peal ja avastaski, et see suurepärase väljanägemisega paar kasutas valevõtit, millega avas mõõtjate rahakapid. Gary Hammock ja Maria Fuentes alistusid politselle rahulikult, ainult koer hammustas politseinikku jalast.

NAIROBI — 300 Malediivi saarelt pärit olevat meest röövisid Inda ookeanis töötava mereuurimiselaeva ja sellega koos kümneliikmelise laeva liikmeskonna. Teate mereröövleist vahendasid amatöörradistid, mille tõttu Aafrika ja Austraalia vahel olnud laevad püüdsid appihüüde kinni. Hiljem siiski teatati, et laev on vabanenud meriröövleist ja jatkanud oma reisi Diego Garcia saartel asetseva Ameerika Ühendriikide laevastiku tugikoha suunas. Laeval oli veel kolm ameeriklast, teised olid jäänud Malediivile.

WASHINGTON — ITT Continental Baking Co. on kuulutanud kõigile dieedipidajaile, et nad kasutaksid nende kiudkoosseisuga leiba, mis küll täidab kõhu, aga ei lisa kaalu. Nüüd on USA kaubandusministeerium siiski keelustanud selle leiva valmistamise, kui valmistajad mitte ei avalda tarbijaile, et leivas olev kiudaine on saadud puidust.

NEW YORK — Kõige seksikamaks TV-jaamaks on ABC, kus vaatlusaja kestel (10. sept. — 2. dets) oli 1212 stseeni, milledes sugereeriti vaatlejale seksuaalsust sõnas või teos. Teisel kohal oli CBS ja kolmandal kohal NBC. Kõige seksikamateks olid TV jaoks lühendatud filmid, edasi saated: Soap, Love Boat, Three's Company, Dallas, Big Event, Charlie's Angels ja Vegas. Kõige vähem seksikateks olid Grandpa goes to Washington, Projekt UFO, Little House on the Prairie, Walton's, Donny ja Marie ning spordisaated.

Asja andis sopran Eva Wilson-Märtson Montrealis Windsor hotelli ballisaalis eestlastele kontserdi. Pildil näeme kuulajaskonda Lääne-Saksamaalt tulnud lauljatari ettekandeid jälgimas.

Foto: E. Sügise

Täna on juttu

Armunooled spionaazhirelvadena

Lääne-Saksamaa naised ei suuda vastu panna kommunistlikele agentidele

Nad kohtusid näilikult kogemata 1973. a. suvel. 29-aastane äsja abielu lahutuse saanud Dagmar Kahling-Scheffler oli puhkusel Musta mere rannal Bulgaarias, kui Herbert Schröderina esitatud mees otsis tema seltskonda. Kolm aastat hiljem sõlmitud abielu kestis Schröderi kadumiseni 1977. a.

Kaksteist aastat tagasi Helga Berger, kes siis oli 25-aastane, kohtas Peter Krause nimelist meest, kes kujunes Bergeri oma sõnade järel tema suureks armastuseks.

Romanss kestis kuni 1975. a., millal Krause jäljetult kadus.

Hennelise Kress, 54 aastat vana ja mees, kes nimetas end Rolf Reggentineks, abiellusid 1966. Kress oli kristlik-demokraatliku partei endise juhi Rainer Barzeli sekretär; mees kadus möödunud aastal.

Igasse vahejuhtumisse on kätketud muudki kui ruineerunud romanss. Mängus oli Lääne-Saksamaa julgeolek. Kõik kolm kadunud meest ja paljud teised, olid Ida-Saksa spioonid, kes kasutasid armastust relvana Lääne-Saksa saladustele ligi pääsemiseks. Prouadel Kahling-Schlefferil, Bergeril ja Kressil oli kõigil võimalus riigi salajastele dokumentidele ja ka muudele poliitilistele saladustele juurde pääsemiseks.

KERGED KARISTUSED

Tulemuseks on olnud purunenud unistused, pettumused, häbi ja karistused. Helga Berger on vanglas kandmas oma viieaastast vanglakaristust. Dagmar Kahlig-Scheffler on praegu kaebealune Düsseldorfis toimuval kohtuprotsessil, kus teda süüdistatakse spioneerimises ja ta peab tõenäoliselt vanglasse jääma. Hannelise Kress on olnud vangis, on siiski praegu vaba, kuigi politsei uurib ta pattusid.

„See on tõsine jutt," ütles üks julgeolekuasutuse ametnik, kes ei tahtnud oma nime avaldada. „Oma töö iseloomu tõttu valitsusasutuste sekretärid, eriti kõrgemate ametnike isiklikud sekretärid, pääsevad sama kergesti salajaste dokumentide juurde, kui nende ülemadki.

Ülemad, kes on peamiselt mehed, on üldiselt märgatavamalt teadlikumad oma töö juures nõutud julgeolekuvajadusist".

Sellel põhjusel kommunistid vajd harva kasutavad legendaarset Mati Hari menetlust pressides ja meelitades teateid välja oma meessoost ametivendadelt. Selle asemel nad kasutavad väljakoolitatud „romeosid", nagu näiteks Schröder, kes oli meeldiv inimene ja koheselt valmis abielluma lääne-sakslannast naisega, kel oli ligipääs salajasile dokumentidele. Igal juhul nad „piiravad" vähemhuvitavamaidki ja madalamal kohtadel olevaid naisi ja juhivad need siis töökohale, kus nad pääsevad salajaste dokumentide juurde.

Naised, kes satuvad nende paeltesse, pole tavaliselt üldse huvitatud ideoloogilistest ega poliitilistest küsimustest,

ega ka mitte rahast, kuigi mõned neist on saanud tasu ja kinke idasakslastele antud informatsiooni eest. Nad annavad kõik, mis neil on, kaasaarvatud oma riigi saladused armastuse eest.

Kohtunikud on seni selliseid naisi üsna nõrgalt karistanud. Keegi neist pole saanud võimalikult maksimaalset karistust, mis on 15 aastat.

„Iga valitsusasutus katsub ettevalmistada julgeoleku küsimustes oma töötajaid," ütles julgeolekuametnik, kes juba eespool oma arvamusi avaldas. „Sekretäre ja muid naissoost teenistujaid hoiatatakse hea väljanägemisega tundmatute meeste eest, kes nende lähedusse katsuvad pääseda.

Kõige vastuvõtlikumad on kolmekümnendais aastates olevad naised, kes tunnevad, et möödaruttavad aastad vähendavad nende võimalusi armuvahekordadeks.

Nad kardavad üksindust kesk-eas ja hiljem. Sel põhjusel on nad kergeks saagiks ja nende juures leiab vähest tähelepanu osutav mees kohe vastuvõttu olgu ta siis kommunistide agent või keegi muu. Kui sellised naised tabatakse ja neile selgub, et mees on rohkem huvitatud salajastest dokumentidest, kui seksist või armastusest, on naistel siiski raske endid sellistest meestest eraldada."

Nii juhtus see Helga Bergerile, kes oli sekretär Lääne-Saksa välisministeeriumis. Möödunud aastal Düsseldorfis peetud kohtus rääkis Helga Berger, et ta oli nii vaimustatud Krausega kohtumisest, et ta andis talle palju salajast informatsioon ja nimelt selletõttu, et Krause oli öelnud end olevat inglaste agendi. Isegi veel siis, kui Berger oli saanud teada, et ta mees on Ida-Saksa agent, jätkas ta teadete kogumist, oma sõnade järgi selleks, et ta ei soovinud kaotada oma meest.

Helga Berger kogus salajast informatsiooni oma töökohast Bonni välisministeeriumist, Lääne-Saksa kaubandusesindusest Varssavis ja Lääne-Saksa suursaatkonnast Pariisis.

KANTSLERI AMET

Palju suurema tähtsusega teateid toimetas oma mehele Dagmar Kahlig-Scheffler, kes töötas liidukantsler Helmut Schmidti ametkonnas kõrge ametmehe sekretärina. Tema juhtumit on peetud tiheks tõsisemaks kogu riigi spioneerimisjuhtumeist. Lääne-Saksamaa oma geograafilise asendi ja ajalooliste pöörangute tõttu on pidevalt vähemalt 10.000 spiooni tähelepanuobjektiks.

Dagmar Kahlig-Scheffleri poolt kogutud materjal käsitles teatavasti lääne-sakslaste vaateid ja seisukohti Euroopa julgeoleku konverentsil Helsingis, Bonni suhtumist N. Liidu suurenevasse mõjuvõimu Aafrikas, riigi majandusliku strateegia põhimõtteid ja Saksamaade vahelisi julgeolekuküsimusi.

Dagmar Kahling-Schffler vangistati 1977. a. maikuus, kui läänesakslaste Ida-Saksamaal tegutsenud agendid olid kinnitanud, et Renata ja Anthony Gossleriks nimetatud paar vahendas nende poolt kogutud teateid tagasi Ida-Saksamaale.

Gosslerid on siitalused samas kohtuprotsessis, kus esineb Kahlig-Scheffler.

Schröder, kes põgenes oma abikaasa vangistamise järel, oli varem olnud abielus lääne-sakslasest sekretäriga, kelle ta samuti oli meelitanud spioneerima oma kasuks. Teatavasti on tal üks naine ka Ida-Berliinis.

Varajasem sekretär-abikaasa, 34-aastane Gerda Ostenreider mõisteti möödunud aastal kolmeks aastaks vanglasse umbes 500 salajase dokumendi varastamise eest välisministeeriumist aastail 1964—1973 ja nende loovutamise eest Schröderile.

Nalja

Reisija pöördub tagasi kassaluugi juurde, kus ta mõne minuti eest bussipileti ostis:

„Te andsite mulle vale summa tagasi paari minuti eest."

Müüja: „Kahju härra, aga te oleksite pidanud sellele kohe mu tähelepanu juhtima."

Reisija: „See tähendab, et te ei saa seda enam õiendada?"

Müüja: „See on liiga hilja, härra."

Reisija: „Oh, see on hästi — te andsite mulle 5 dollarit liiga palju tagasi."

*

„Mida te kaevate seal?"

„Ma külvan ainult oma päevalilleseemneid maasse!"

„Ma näen aga, et see on minu kukk keda te maasse kaevate."

„Seda küll, aga tema sees ongi minu päevalilleseemned."

Riin Rivanool

Veel üks kord

Vanasti oli meil üks tore laul, mille järele ikka valssi said keerutatud ja mis algas nii:

„Kui mu vanaisake, kahekümne-aastane,
ühel ööl kuuvalgusel..."

Laulu refrään aga kõlas seliselt:

„Veel üks kord, veel üks kord, veel üks kord,
palun sind, laululind..."

ja need olid sellised hullumoodi igatsuslikud read, et võtavad nüüdki veel südamealuse soojaks.

On nii palju asju, milliseid tahaks, et nad veelkordselt korduksid. Vahest nad korduvad ka, ent ometi on maailmas sellistki, mis kunagi ei kordu. Aga needki soovid tulevad tagasi valksell üksiolemise tundidel igatsusina ja ainult mõtetes.

Veel üks kord, veel üks kord tahaksin

...seda suurt rõõmu, mida tundsin siis, kui esimest korda elus suutsin kingapaela ilma abita kinni sõlmida.

...tunda seda saavutamisuhkust, kui esimest korda veerisin tähtedest kokku sõna. Tähed üksikuina olid ammu-ilma selged, ent arusaamatusi, kuidas neist sõnad kokku tehakse, jõudsin siis, kui ema käekõrval Hermanimäest alla tippisin ja äkitselt ühelt rippuvalt sildilt kokku veerisin s-a-u-n — SAUN! Ja sellest peale sai lugemiskunst selgeks.

...leemendava ninaaluse pluusivarrukaga ilma häbenemata puhtaks pühkida, sest sedasi oli komme ja kohus ja nõndavõrd tegid seda ka kõik suuremad semud.

...pärast sooja suvevihma tampida paljajalu poriloigus nii, et muda varvaste vahel lirtsub ja vesi sogasest poripudrust paksuks muutub.

...kõva tormiga joosta vastu tuult, lasta kõhuli tuule peale ja lennata. Unenäos või ilmsi — mul ükskõik!

...olla palavikus haige ja tunda, kuis mu oma ema paneb külma kompressi pea peale ja silitab üle juuste. See aitas kiiresti terveks saada, tegi seda ilmtingimata ja kindlamini, kui tänapäeval tõelised imerohud.

...süüa vanaema juures rukkuleiva- ja hapupiima-pudi sellest pliimast, mis oli meiereist tagasitulnud tarkast hapendatud, paks, tükiline ja külm.

...deklameerida koolipeol lavaservalt luuletus:

„Kaaga, kaaga," ütles kana,
„Mis sa karjud," taples eia"

ja mitte unustada lõpuks kleidiservast kinni napsata ning kuulajate poole sügav kniks teha.

...isale uhkusega näidata oma esimest koolitunnistust, kus hinneteks on „kõik väga head".

...mängida külalistele esimest korda väikesel viiulil kräuks-kräuks „Vaikne, kena kohakene."

... saada uus kleit, millel on valged mansetid ja sinine lehv.

...kingituseks saada oma esimesed siidsukad ja kõrgekontsaga kingad (kulgi nendega käies jalad vägisi risti minema kippusid).

...teha luuletus, mille tõepoolest riimi saab. Umbes nii:

„Talvel oma kelguga
sõidan nii, et mürtsub maa,"

või

„Elu on ilus
suurte puude vilus."

...teha koolist poppi, pikutada kõrges rohus, närida südamerahus kasteheinavart ja vaadelda lilkuvaid pilvi.

...vastu võtta kooli lõputunnistus ja lille-sületäis.

...sõidutada väkest venda paadis vesirooside vahel.

...pärast oma leeripidu jalutada kõige toredama leerivennaga käsikäes kaskede all.

...viia oma emale emadepäevaks lilli mitte ta hauale, vaid ulatada need talle kätte.

...osta lõpuks ometi omakogutud rahaga jalgratas.

...teada, et oled võitnud enesele selle, kes on südamearm, kelle omaks jääd eluks ajaks.

...hoida peos pisitillukesi käsi, mis on alles vannisoojad ja täis kallistusi.

...kanda südames suurt lootust, et kord tuleb aeg, kus elu on kergem, tööd vähem ja lapsed suured, sest kui selline lootus kord hiljem tõepoolest täitub, leida, et oled vaid virvatulesid igatsenud ja neist õnne lootnud.

...et jõuaks siiski jälle tõusta, kuigi oled puruks tallatud.

Möödunud aasta viimane WLT number

Ehkki talve selgroog on juba murtud, on vaatlemata veel WLT (World Literature Today) viimane 1978. aasta number. Kui eelmised on enamus pühendatud mõne üksiku suurvaimu loojaisiksuse ja loomingu tutvustamisele, siis viimane annab üksikpilke kogu maailma kirjandusellu.

Artiklite aineks on L.-Aafrika kirjaniku Nadine Gordimeri loojamaailm, möödunud aastal noorena surnud ungari luuletaja L. Nagy looming koos ungari keelest tõlgitud luuletusega „Lumetorm südamel", V. Voinovitshi anekdootiline satiir noorsõdur Ivanist, Taani kirjaniku Benny Andersoni kirjandusliikust perspektiivist, juudi kirjaniku Abba Kovneri poeemist „Mu väike õde", prantsuse kirjaniku M. Eliade romaanist „Keelatud mets", vaatlus moodsale aafrika draamale ja ida-aafrika kirjandusele üldiselt. Neile väga sisukaile tänapäeva maailmakirjandusse tehtud vaatlusile on lisatud mitmeid kommentaare.

Artiklite kõrval on tavakohane suuremõõtmeline retsensioonide osa. Eesti kirjandusest vaatleb H. Grabbi Andres Ehini luuletuskogu „Luba linnukesel väljas jaurata" (1977), leides et oma kolmanda koguga on luuletaja jõudnud astmeni, kus ta luule koosneb peagu ainult kujundeist, kuna sisu on enamuses vaevalt olemas või mõistmatu. Kui selles ongi sõnum, siis see jõuab lugejani pilvena, meeleoluna või lõhnana. Ometi need kujundid on väga nauditavad, olles sageli humoristlikud ja teravmeelsed. Ta katsetab või lihtsalt mängib luule äärmiste võimalustega, jäädes siiski kodukootuks, kes on juurtega eesti luule traditsioonides.

Teisena Ilse Lehiste vaatleb Debora Vaarandi luuletuskogu „Tuule valgel" (1977). Kriitik leiab, et palju poeetilist inspiratsiooni on tuulena kerge, aga armastus maa vastu on ülekaalukalt emotsionaalne koormus. See maa on ta kodusaar.

Kolmandana Ilmar Mikiver retsenseerib Arvo Valtoni novellikogu „Mustamäe armastus" (1978). Valton on tänapäeva eesti parimaid lühiproosa meistreid. Oma uuemas teoses ta arendab teatud sorti 20. sajandi animismi, nägemusi asjadest, mis elavad oma aktiivset elu ja mõjutavad inimeste saatust. Mõnes lüürilisemas jutus Valton väljub oma realismi kestast, kui üks väheseid eesti müstikuid.

Lühidalt on märgitud veel Teet Kallase „Õhtuvalgus. Tundelisi jutte" Viktor Terrase poolt, kes vaatleb ka üht vene luuletaja värsikogu, kuna WLT toimetaja Ivar Ivask ise retsenseerib ühe islandi kirjaniku teost saarel leiduvaist kivimeist.